

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

1

**OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU RADOMSKIEGO ZA 2017 ROK**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

Spis treści:

Wstęp	Strona	-	2
I. Sekcja Nadzoru Epidemiologii	Strona	-	7
II. Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej	Strona	-	21
III. Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków	Strona	-	32
IV. Sekcja Nadzoru Higieny Pracy	Strona	-	40
V. Sekcja Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży	Strona	-	49
VI. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia ...	Strona	-	54
VII. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	Strona	-	67
VIII. Oddział Laboratoryjny	Strona	-	72

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

3

Powiatu radomski – obszar wynosi 1530 km²
Ludność - 151758 osób. W porównaniu z ubiegłymi latami nadal utrzymuje się tendencja wzrostowa.

1. CEL DZIAŁALNOŚCI - POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W RADOMIU.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Radomiu jest promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA W 2017 ROKU .

- 1) Realizacja programów edukacyjnych i kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym.
- 2) Współpraca w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia z organami rządowymi, samorządowymi, władzami lokalnymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie ochrony zdrowia.
- 3) Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb społeczeństwa.
- 4) Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
- 5) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi nieruchomości oraz środków transportu.
- 6) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.
- 7) Nadzór nad warunkami sanitarno – higienicznymi w obszarze postępowania z odpadami medycznymi.
- 8) Nadzór nad warunkami sanitarnymi miejscowości, obiektów i tras turystycznych.
- 9) Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach i pływalniach.
- 10) Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, z uwzględnieniem produktów z grupy suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywności z dodatkiem witamin, składników mineralnych oraz innych substancji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- 11) Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz nadzór nad bezpieczeństwem kosmetyków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.
- 12) Kontynuacja doskonalenia funkcjonowania systemu RASFF i RAPEX, w szczególności sprawności przepływu informacji oraz współpraca w tym zakresie z innymi jednostkami.

- 13) Prowadzenie ścisłej współpracy z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności, a w szczególności z Inspekcją Weterynaryjną, uwzględniając podział kompetencji wynikających z porozumień zawartych pomiędzy PPIS i PLW jak również realizacja ustaleń zawartych w porozumieniu z Państwową Inspekcją Farmaceutyczną oraz z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych w zakresie nadzoru nad produkcją pierwotną.
- 14) Podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez udział w szkoleniach, organizowanych poprzez Instytut Żywności i Żywienia oraz Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz KE – w ramach programu „Better training for safer food”.
- 15) Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
- 16) Sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, i prekursorami narkotyków.
- 17) Sprawowanie nadzoru nad ustawowymi zakazami wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.
- 18) Minimalizacja zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne (nowe narkotyki).
- 19) Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzkie, w tym prowadzenie edukacyjnych kampanii społecznych, podnoszenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zasad przeciwdziałania ich nabywania i spożywania.
- 20) Przystosowanie struktury organizacyjnej PSSE do realizacji zadań, określonych w art. 4 ust.1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, dotyczących środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych – realizacja w ciągu całego roku.

W ocenie stanu sanitarnego przedstawione zostały informacje o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, higienie radiacyjnej, warunkach higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, działalność oświatowo - zdrowotna i promocja zdrowia, realizowana zarówno w programach ogólnopolskich, regionalnych, jak również lokalnych i odnoszących się do konkretnych środowisk.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

Mamy nadzieję, że raport będzie podstawą do podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie radomskim. Liczymy również, iż raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Wiele innych interesujących informacji na temat podejmowanych działań przez Państwową Inspekcję Sanitarną w regionie, jak również prac zakres prac Oddziału Laboratoryjnego przedstawione zostały na naszej stronie internetowej: www.radom.psse.waw.pl.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna swym nadzorem obejmuje cały obszar powiatu radomskiego i miasta Radomia jak również ludność zamieszkującą na tym terenie .

Nadzór sanitarno – epidemiologiczny Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Radomiu sprawowany jest wielopłaszczyznowo poprzez - Oddział Nadzoru i wchodzące w jego skład sekcje

- Sekcja Nadzoru Epidemiologii,
- Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej ,
- Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków
- Sekcja Nadzoru Higieny Pracy,
- Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
- Sekcja Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży ,
- Sekcja Oświaty i Promocji Zdrowia,

oraz Oddział Laboratoryjny i wchodzące w jego skład sekcje:

- Sekcja Laboratoryjna Epidemiologii,
- Sekcja Laboratoryjna Higieny Komunalnej,
- Sekcja Laboratoryjna Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków,
- Sekcja Laboratoryjna Higieny Pracy,
- Sekcja Laboratoryjna Poboru Próbek,
- Sekcja Laboratoryjna Pożywek,
- Sekcja Aparatury Specjalnej

Ogółem w 2017 roku, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Radomiu wykonali 3437 kontroli i wizytacji , pobrali 1724 próbek na skutek tych działań, wydano 1227 decyzji merytorycznych oraz 903 decyzji płatniczych, wydano 172 postanowienia i 22 tytuły wykonawcze. Nałożono 112 mandatów karnych na kwotę 27.000 zł. Jak również nałożono 25 kar pieniężnych na kwotę 885000 zł.

Laboratoria naszej Stacji wykonały ogółem 11963 różnego typu badań oraz 3214 oznaczeń chemicznych, 5808 oznaczeń fizycznych, 11408 oznaczeń mikrobiologicznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

I. Sekcja Nadzoru Epidemiologii

1. Cele i zadania Sekcji.

Sekcja Nadzoru Epidemiologii prowadzi działalność przeciwepidemiczną i zapobiegawczą w zakresie chorób zakaźnych, nadzoruje realizację systemu szczepień ochronnych, sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz zasad profilaktyki zakażeń szpitalnych.

2. Realizacja zadań.

W 2017 roku przeprowadzono na terenie powiatu radomskiego 45 kontroli sanitarnych podmiotów leczniczych i 169 wywiadów/dochodzeń epidemiologicznych, wydano 5 decyzji płatniczych, 5 decyzji merytorycznych na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli, 1 decyzję przedłużającą termin wykonania nieprawidłowości zawartych w decyzji i 1 decyzję umarzającą.

3. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH.

2.1. Bardzo ważnym problemem na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu są choroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek takie jak: WZW B, WZW C.

- W 2017 roku odnotowano 5 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe, nie było zachorowań o ostrym przebiegu, jest to o 2 przypadki więcej niż 2016 roku oraz 5 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C jest to 1 przypadek mniej niż w roku ubiegłym. Wszystkie przypadki zachorowań na WZW B i C zostały szczegółowo opracowane - przeprowadzono wywiady epidemiologiczne. Chorzy na WZW C a także osoby z otoczenia chorego na WZW B otrzymali pisma o możliwości wykonania bezpłatnych szczepień przeciw WZW B po uprzednim zakwalifikowaniu, przez lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

2.2. Zapobieganie zachorowaniom na wściekliznę oparte jest na profilaktycznym szczepieniu osób które miały uszkodzoną skórę i kontakt ze śliną zwierzęcia lub były pogryzione przez zwierzę chore lub podejrzane o zachorowanie na wściekliznę. W 2017 porównaniu z rokiem 2016 spadła ilość osób szczepionych p/wściekliznę z 66 na 49. Decyzję o zakwalifikowaniu do szczepień p/wściekliznę podejmował lekarz w Punkcie Szczepień przy Poradni Chorób Zakaźnych Radomskiego Szpitala Specjalistycznego ul. Lekarska 4, w Radomiu.

2.3. W 2017 r. zgłoszono 1 przypadek nowo wykrytych zakażeń HIV natomiast w 2016 r. nie zgłoszono ww. przypadków. Odnotowano 39 przypadków zachorowań na salmonelozę. Liczba zachorowań zwiększyła się o 8 przypadków w porównaniu z rokiem 2016.

2.4. Nadal nośnikiem pałeczek z rodzaju *Salmonella* pozostaje drób i produkty jego pochodzenia w tym jajka spożywane na surowo lub dodawane do produktów spożywczych bez obróbki termicznej. W powiecie radomskim zarejestrowano największą liczbę salmoneloz w miesiącu maju i październiku, natomiast w 2016 r. w sierpniu. Najczęściej występującym typem serologicznym była *Salmonella* Enteritidis.

- W 2017 i 2016 roku na terenie powiatu radomskiego nie zarejestrowano zbiorowego zatrucia pokarmowego.
- W powiecie radomskim nosiciele innych typów pał. *Salmonella* zarejestrowano 3 nowe przypadki. Po przeprowadzeniu badań kontrolnych wykreślono z rejestru 2 przypadki.

2.5. Wzrosła zapadalność na boreliozę (10,55/100 000 mieszkańców) i lambliozę (93,30/100 000 mieszkańców). Wystąpiły również pojedyncze zachorowania na legionelozę, bławicę, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *E. coli* inną i BNO i bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*.

2.6. Nie wystąpiły zachorowania na odrę, natomiast w 2016 roku zarejestrowano 2 zachorowania.

2.7. Odnotowano 9 zachorowań na świnkę. Wystąpił wzrost zgłoszonych przypadków w porównaniu z ubiegłym rokiem o 5 zachorowań.

2.8. Zarejestrowano 2 zachorowania na krztusiec i 54 na szkarlatynę. Nastąpił spadek zachorowań w stosunku do 2016 r. odpowiednio o 4 przypadki i 15 zachorowań.

2.9. Zgłoszono 562 zachorowania na ospę wietrzną. Nastąpił spadek zachorowań na ospę wietrzną w powiecie radomskim o 299 przypadków w porównaniu z 2016 rokiem.

2.10. W roku 2017 na grypę* zarejestrowano łącznie 27.866 zachorowań. Nastąpił znaczny wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 5.125 przypadków.*podejrzenia zachorowania na grypę (infekcje wirusowe).

2.11. Nie odnotowano w 2017 r i 2016 r. inwazyjnej choroby meningokokowej. Natomiast zarejestrowano w 2017 r. 2 przypadki posocznicy wywołanej *Streptococcus pneumoniae* o 1 zachorowanie więcej niż w 2016 r.

2.12. Spośród chorób przenoszonych drogą płciową zgłoszono 5 przypadków kiły (w tym 4 - innej postaci kiły i kiły nieokreślonej i 1- kiły wczesnej) oraz 1 przypadek rzeżączki. W porównaniu z 2016 r. liczba zachorowań na kiłę nie zmieniła się.

2.13. Zarejestrowano 15 zachorowań na gruźlicę , czyli o 3 mniej niż w 2016 r. Najwyższą zapadalność na gruźlicę odnotowano u osób w wieku 45-64 lat , zaś najniższą wśród dzieci w wieku 0-14 lat. Częściej na gruźlicę chorowali mężczyźni niż kobiety.

W 2017 r. w powiecie radomskim przeprowadzono 15 kontroli podmiotów leczniczych w zakresie zgłaszalności chorób zakaźnych.

2.14. Wnioski

- 1) Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu radomskiego jest stabilna.
- 2) W roku 2017 w stosunku do 2016 roku w powiecie radomskim zarejestrowano:
 - zwiększoną ilość zachorowań na: salmonelozę, WZW B, świnkę, grypę, boreliozę z Lyme, lambliozę, posocznicę wywołaną *Streptococcus pneumoniae*;
 - zmniejszoną ilość zachorowań na: WZW C, szkarlatynę, ospę wietrzną, ZOM, różę, styczość i narażenie na wściekliznę, krztusiec, płonicę;
 - wystąpiły pojedyncze zachorowania na: legionelozę, bąblowicę, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *E. coli* inną i BNO, bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*;
 - nie wystąpiły zachorowania na: błonicę, włośnicę, KZM , różyczkę, dur brzuszny, odrę, WZW A, ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14, malarię, posocznicę wywołaną *Neisseria meningitidis*, listeriozę, WZW B+C, AIDS i toksoplazmozę;

3. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.

Ogromną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego w obszarze zapobiegania występowaniu chorób zakaźnych i ich następstwom jest realizacja Programu Szczepień Ochronnych. Warunkiem osiągnięcia odporności całej populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób tj. ok. 95%, co skutecznie zapobiega epidemicznemu szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne.

Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym, zmniejsza społeczne skutki związane z ciężkimi następstwami chorób zakaźnych w tym dotyczących kosztów leczenia ich powikłań. Podstawą prawną jest ustawa z dnia 5 grudnia 2018 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2018, poz.151).

Ww. ustawa zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do poddawania się szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym w odniesieniu do osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą pieczę prawną albo jej opiekun faktyczny. W przypadku stwierdzenia uchylania się rodziców dzieci bądź opiekunów od wypełnienia ustawowego obowiązku szczepień dzieci konieczne jest podejmowanie działań w celu przymuszenia osób zobowiązanych do wypełnienia tego obowiązku.

Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień na terenie powiatu radomskiego:

- wysyłano wezwania do rodziców uchylających się od szczepień;
- przeprowadzano rozmowy indywidualne z rodzicami.

W 2017 roku w powiecie radomskim przeprowadzono 7 kontroli szczepień. Szczepienia ochronne zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych wykonywane były w 34 punktach szczepień w 23 podmiotach leczniczych. Podlegających obowiązkowi szczepień wg GUS było 34 611 dzieci.

W 2017 roku sprawowano nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego, wydawano szczepionkę do placówek prowadzących szczepienia w powiecie radomskim oraz prowadzono nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP). W roku sprawozdawczym lekarze z powiatu radomskiego zgłosili 10 niepożądanych odczynów poszczepiennych. We wszystkich przypadkach dzieci były pod stałym nadzorem lekarskim.

Wzorem lat ubiegłych kontynuowano współpracę z biurami podróży z powiatu radomskiego:

- 1) Wysłano informację na temat chorób zakaźnych występujących w krajach o odmiennych warunkach klimatycznych oraz szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych dla podróżnych wyjeżdżających w te rejony. Umieszczono także adresy punktów szczepień w których można wykonać szczepienia przed wyjazdem.
- 2) Przekazano ulotki o szczepieniach i poradniki dla podróżujących.
- 3) Przekazano adresy stron internetowych dla podróżujących.
- 4) Umieszczono informację dla podróżujących na stronie internetowej PSSE w Radomiu.

3.1. Działania podjęte w związku z obchodami Europejskiego Tygodnia Szczepień:

- 1) Zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w siedzibie PSSE w Radomiu przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D. Wysłano informację do podmiotów z prośbą o włączenie się w działania edukacyjne celem podniesienia świadomości znaczenia szczepień wśród rodziców, opiekunów dzieci , pracowników służby zdrowia , polityków i mediów.
- 2) Umieszczono informację na stronie internetowej PSSE w Radomiu.
- 3) Nawiązano współpracę z mediami, przekazano informacje mające podnieść świadomość społeczności lokalnej dotyczącej szczepień. Ukazały się artykuły tematyczne w prasie oraz na portalach internetowych. Przekazywano informację na temat szczepień ochronnych. w Radiu RDC i Radiu REKORD.

W 2017 r. uczestniczono w pikniku „Święto Polskiej Niezapominajki ” zorganizowanym w Jedlni Letnisko. Podczas pikniku pracownik zatrudniony na stanowisku ds. szczepień ochronnych rozdawał ulotki, prowadził rozmowy na temat szczepień.

3.2. Wnioski

- 1) Mimo ogromnej akcji informacyjno- edukacyjnej nadal utrzymuje się zbyt niski stan uodpornienia dzieci i młodzieży;
- 2) Zwiększyła się liczba dzieci nieszczepionych w okresie noworodkowym p/gruźlicy i WZW B;
- 3) Znacznie wzrosła liczba rodziców/opiekunów uchylających się od obowiązkowych szczepień swoich dzieci co świadczy o oddziaływaniu ruchów antyszczepionkowych.

4. OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO PLACÓWEK OPIEKI ZDROWOTNEJ.

W 2017 r. wykonano 23 kontrole podmiotów leczniczych na terenie powiatu radomskiego w zakresie stanu sanitarno-technicznego, w tym 2 kontrole kompleksowe szpitali.

- Wydano:
 - 5 decyzji na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli podmiotów leczniczych,
 - 5 decyzji płatniczych,
 - 1 decyzję przedłużającą termin wykonania decyzji,
 - 1 decyzję umarzającą.
- Załatwiono bezpośrednio w ustawowym terminie 2 interwencje dot. podejrzenia występowania zachorowań na świerzb i występowania biegunki wśród pacjentów w podmiotach lecznictwa zamkniętego. Interwencje zostały uznane za bezzasadne.

4.1.Podmioty lecznicze będące pod nadzorem PPIS w Radomiu.

4.1.1. Placówki lecznictwa otwartego.

- Podmioty lecznicze będące przedsiębiorcami - 28 placówek
- Podmioty lecznicze nie będące przedsiębiorcami - 23 placówki
- Indywidualne/specjalistyczne/grupowe praktyki lekarskie – 83 placówki
- Indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarские - 3 placówki

13

4.1.2. Placówki lecznictwa zamkniętego.

- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Pionkach ul. 15 Stycznia 1– liczba łóżek 199;
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Iłży ul. Dr Anki 4 – liczba łóżek 166.
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Iłży ul. Bodzentyńska 17

W roku 2017 zostały wykonane następujące prace, które przyczyniły się do poprawy stanu technicznego pomieszczeń Szpitala:

- odmalowano część pomieszczeń Działu Wewnętrznego oraz Działu Ginekologii i Położnictwa z Opieką nad Noworodkiem, pomieszczenie hydromasażu w Zakładzie Rehabilitacji Ogólnoustrojowej oraz Poradnię Dermatologiczną;
- na parterze bud. C odmalowano 2 sale dla potrzeb utworzenia POZ.
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpital w Pionkach ul. 15 Stycznia 1.

W ramach poprawy warunków higieniczno-sanitarnych dokonano:

- malowania sal chorych w Oddziale Wewnętrznym, w Poradni Specjalistycznej oraz Oddziale Rehabilitacji;
- wyposażono wszystkie umywalki w brakujące dozowniki na środki dezynfekcyjne oraz ręczniki jednorazowego użytku oraz zakupiono wiadra pedałowe na odpady medyczne.

4.1.3. Placówki medyczne powiatu radomskiego w miarę swoich możliwości finansowych, realizowały zalecenia dotyczące niezgodności sanitarno-technicznych, w zakresie np.:

- 1) Zainstalowania baterii uruchamianych bez kontaktu z dłonią w gabinetach zabiegowych, dostępu dla osób niepełnosprawnych, wydzielania pomieszczenia porządkowego, zapewnienia połączenia pomieszczenia sanitarno-higienicznego wyposażonego w bidet z gabinetem ginekologicznym, wykonania połączenia ścian z podłogami w sposób umożliwiający ich mycie i dezynfekcję.
- 2) Utrzymaniem czystości bieżącej i porządku w podmiotach leczniczych zajmują się salowe, sprzątaczkę lub firmy specjalistyczne sprząające. Sprzątanie odbywa się w oparciu o obowiązujące procedury wg. planu higieny przy użyciu sprzętu porządkowego (wiader, wózków profesjonalnych z systemem kuwetowym, mopów, szczotek, ściereczek wg. kodów kolorystycznych, pojemników na odpady). Sprzątanie odbywa się z zachowaniem wyodrębnionych stref higienicznych 1x dziennie oraz częściej w zależności od potrzeby.
- 3) Do sprzątania używane są ściereczki i wiadra w następującym kodzie kolorystycznym: czerwone - mycie w obszarze sanitarnym, niebieskie -mycie powierzchni ponad podłogowych, zielone – mycie powierzchni szklanych, żółte – dezynfekcja.
- 4) Postępowanie z brudną bielizną odbywa się zgodnie z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Bielizna brudna jest zbierana, transportowana przez wydzielony personel, gromadzona w wydzielonych miejscach, pomieszczeniach, w plastikowych, szczelnych workach a zanieczyszczona płynami ustrojowymi w workach podwójnych, oznakowanych „bielizna skażona”.
- 5) Usługę prania brudnej bielizny z podmiotów leczniczych świadczą pralnie z barierą higieniczną. Firmy świadczą kompleksowe usługi pralnicze, dezynfekcji bielizny oraz transportowe. Wykonanie usługi w szpitalu polega na wynajmie bielizny szpitalnej stanowiącej własność wykonawcy, trwałym oznakowaniu bielizny, odbiorze brudnej bielizny szpitalnej własnymi wózkami, czyszczeniu, praniu, dezynfekcji, suszeniu, maglowaniu lub prasowaniu, segregowaniu, pakowaniu, wykonywaniu drobnych napraw i dostarczaniu upranej bielizny szpitalnej. Bielizna jest oznakowana, co pozwala na identyfikację i ewidencję bielizny szpitalnej.

Dostarczona bielizna jest nowa i w całym okresie użytkowania musi charakteryzować się wysoką estetyką, właściwą barwą oraz dobrym stanem technicznym. Wszelkie czynności związane z transportem bielizny wykonują pracownicy firmy zewnętrznej. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego wdrożenia wszelkich wymogów, wynikających ze zmian przepisów prawa lub decyzji organów administracji publicznej, dotyczących postępowania z materiałem skażonym.

- 6) Odbieranie bielizny brudnej odbywa się przy użyciu wózków oznakowanych, posiadających zamykaną przestrzeń ładunkową. Segregacja bielizny odbywa się według stopnia skażenia tj. worki foliowe koloru zielonego (bielizna brudna), czerwonego (bielizna skażona), oraz żółtego (po kontakcie z pacjentami leczonymi cytostatykami).
- 7) W miejscu odbioru bielizny brudnej następuje odczytywanie danych dotyczących ilości i asortymentu. Bielizna brudna transportowana jest samochodem dostawczym do pralni.
- 8) Bielizna czysta dostarczana jest samochodem dostawczym z pralni do magazynu bielizny czystej. Ekspedycja bielizny czystej do oddziałów szpitalnych odbywa się wydzielonym wózkiem posiadającym zamykaną przestrzeń ładunkową, czystym ciągiem komunikacyjnym.
- 9) W podmiotach leczenia otwartego i zamkniętego stosuje się również bieliznę jednorazowego użytku. Po użyciu obowiązuje postępowanie jak z odpadem medycznym zgodnie z procedurą, natomiast bielizna skażona krwią lub wydzielinami ustrojowymi traktowana jest jako odpad zakaźny. Brudna bielizna gromadzona jest w workach foliowych poza pomieszczeniem, w którym udzielane są świadczenia zdrowotne do czasu przekazania do utylizacji.
- 10) Dezynfekcję sprzętu medycznego w podmiotach leczniczych przeprowadza się w przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych. Narzędzia dezynfekowane są metodą przez zanurzenie. Roztwory do dezynfekcji przygotowywane są w specjalnie do tego celu przeznaczonych pojemnikach wyposażonych w sito i pokrywę. Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. do narzędzi, powierzchni rąk, skóry, błon śluzowych, według wskazań producenta (przeznaczenie, stężenie, czas i spektrum działania) i kart charakterystyki.
- 11) Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w oryginalnych opakowaniach w pomieszczeniach porządkowych, zamykanych i niedostępnych dla osób nieuprawnionych. Przygotowywanie roztworów roboczych odbywa się bezpośrednio przed procesem dezynfekcji w ww. pomieszczeniach, wyposażonych w zlew z baterią, dozownik na mydło i na środek dezynfekcyjny oraz w wentylację mechaniczną.

- 12) W przypadku dezynfekcji narzędzi roztwory środków dezynfekcyjnych przygotowywane są w gabinetach zabiegowych. Automatyczne metody dezynfekcji odbywają się z użyciem myjek dezynfektorów do dezynfekcji narzędzi zabiegowych.
- 13) W podmiotach lecznictwa stacjonarnego powiatu radomskiego nie wszystkie komórki organizacyjne wyposażone są w myjnie dezynfektory lub maceratory do basenów i kaczek.
- 14) W szpitalach dezynfekcja, mycie kaczek i basenów odbywa się metodą zanurzeniową, wg. obowiązującej procedury natomiast dezynfekcja łóżek i materacy jest przeprowadzana w pokojach pacjentów.
- 15) Aparaty sterylizacyjne w podmiotach lecznictwa otwartego i zamkniętego to: autoklawy i sterylizatory na ciepło suche .
- 16) Sterylizatory na suche gorące powietrze w lecznictwie otwartym i zamkniętym wykorzystywane są w laboratoriach i w aptekach do wyjaławiania szkła, surowców farmaceutycznych, podłoży maściowych.
- 17) W podmiotach lecznictwa zamkniętego i otwartego do kontroli sterylizatorów stosowane są wskaźniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, odpowiednio dla danej metody sterylizacji.
- 18) W gabinetach zabiegowych lecznictwa otwartego i zamkniętego, wewnętrzna kontrola skuteczności procesów sterylizacji wykonywana jest wskaźnikami biologicznymi Sporalami A minimum jeden raz w miesiącu i po każdej naprawie.
- 19) Sterylizatory na suche gorące powietrze sprawdzane są Sporalami S jeden raz w miesiącu i po każdej naprawie.
- 20) Wszystkie cykle sterylizacji są udokumentowane. Dokumentacja zawiera: nazwę sterylizacji, ewidencję sterylizowanych narzędzi, sprzętu medycznego oraz innych materiałów, wyniki kontroli chemicznej oraz biologicznej. Istnieje możliwość powiązania pakietu-procesu-pacjenta.
- 21) Sterylizatornie pozostające w strukturach szpitali wciąż nie spełniają wymogów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia – brak strefy brudnej, czystej i sterylnej. Reżim sanitarny w sterylizatorniach jest zachowany. W skontrolowanych podmiotach lecznictwa zamkniętego i otwartego nie stwierdzono resterylizacji i reprocessowania wyrobów medycznych.
- 22) Dezynsekcją i deratyzacją w podmiotach leczniczych zajmują się firmy zewnętrzne, z którymi zawarte są umowy na przeprowadzanie usług.
- 23) Przedmiotem umowy są zabiegi zwalczania szkodników: gryzoni i insektów przeprowadzane zgodnie z programem i harmonogramem. Usługa wykonywana jest w systemie monitoringu. W uzgodnionych miejscach szpitala zainstalowane są punkty monitoringu, kontrolowane przez firmę.

- W przypadku stacji trucia gryzoni naruszoną lub wyjedzoną przynętę uzupełnia się na nowo. Pułapki lepne dla insektów w przypadku ich zanieczyszczenia lub utraty walorów wymieniane są na nowe.
- 24) Opracowano i wdrożono „Program zwalczania szkodników”, którego celem jest stworzenie takiego środowiska, w którym szkodniki nie będą przebywać, jak również określono zasady wdrażania działań profilaktycznych. Wykonywane są zabiegi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji zgodnie z zasadami określonymi w „Programie zwalczania szkodników”. W miejscach narażonych na występowanie szkodników wystawiono detektory owadów biegających oraz pułapki żywołowne. Na okoliczność przeglądu tych urządzeń wypełniane są karty przeglądów. Z przeprowadzonej lustracji sporządzane są raporty w postaci protokołu pokontrolnego.
- 25) Gospodarka odpadami medycznymi odbywa się zgodnie z obowiązującą „Instrukcją segregacji, pakowania i postępowania z odpadami”.
- 26) Odpady medyczne zakaźne o kodach 18 01 02* i 18 01 03* z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, zbierane są w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, nieprzezroczystych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych z możliwością jednokrotnego zamknięcia koloru czerwonego.
- 27) Odpady medyczne niebezpieczne, inne niż zakaźne o kodach 18 01 06* i 18 01 08* , zbierane są w miejscu ich powstawania do specjalistycznych pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, nieprzezroczystych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych z możliwością jednokrotnego zamknięcia koloru żółtego.
- 28) Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane się w pojemnikach jednorazowego użycia koloru czerwonego, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie. Każdy worek i każdy pojemnik z odpadami medycznymi posiada odpowiednie wymagane oznaczenie.
- 29) Pracownicy/ personel oddziałów szpitalnych i komórek medycznych przygotowują odpady medyczne, a następnie przekazują pracownikowi zajmującemu się transportem wewnętrznym odpadów medycznych. Transport odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca ich wstępnego magazynowania, odbywa się wydzielonym wózkiem transportowym, windą brudną oraz wyznaczonym ciągiem brudnym, a następnie odpady odbierane są przez firmę zewnętrzną do unieszkodliwienia.

4.1.4. W każdym szpitalu funkcjonuje Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

ZKZSz zapobiegają zakażeniom szpitalnym poprzez:

- ocenę sytuacji epidemiologicznej w poszczególnych oddziałach i zgłaszanie patogenów alarmowych na właściwych drukach do Inspekcji Sanitarnej,
- nadzór nad przestrzeganiem procedur higienicznych,
- szkolenie personelu z różnych grup zawodowych odnośnie profilaktyki zakażeń,
- wdrożenie polityki antybiotykowej ,
- monitorowanie ognisk epidemicznych.

Współpraca ZKZSz z PSSE w Radomiu - oparta jest na konsultacjach w zakresie występowania ognisk epidemicznych w związku z nadzorowanymi patogenami alarmowymi, przekazywaniu danych w formie raportów, analizowaniu danych warunkujących bezpieczeństwo epidemiologiczne szpitala.

4.1.5. W 2016 r. i 2017 r. nie zgłoszono do PPIS w Radomiu ognisk epidemicznych w szpitalach na terenie powiatu radomskiego.

18

Kontrole wewnętrzne w podmiotach leczniczych przeprowadzane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27.05.2010r w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości przeprowadzania kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Odbywają się według ustalonego harmonogramu i zawsze jeśli wymaga tego sytuacja epidemiologiczna. Kontrolę wewnętrzną przeprowadza się 1 raz na pół roku w każdym podmiocie leczniczym. W lecznictwie stacjonarnym najczęściej kontrolę przeprowadza Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych powołany Zarządzeniem Dyrekcji, w skład którego wchodzi: lekarz przewodniczący, pielęgniarki epidemiologiczne, inspektor bhp. Zakres kontroli to: ocena stanu sanitarnego, przestrzeganie procedur higienicznych, ocena ryzyka występowania zakażenia przy przyjęciu do szpitala, monitorowanie czynników alarmowych i zakażeń szpitalnych, stosowanie środków ochrony osobistej oraz przestrzeganie i wdrożenie procedur w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych, izolacji chorych, dekontaminacji powierzchni, narzędzi i rąk, postępowania z odpadami medycznymi, wykonywanie badań mikrobiologicznych, monitoring procesów skuteczności sterylizacji, przechowywanie materiałów sterylnych, analiza antybiotykoterapii. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca kontrolę.

Raporty z kontroli wewnętrznej są przekazywane Dyrekcji danego podmiotu.

W podmiotach leczniczych opracowano i wdrożono procedurę postępowania po ekspozycji zawodowej na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał biologiczny zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienia ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych wraz z załącznikami w postaci karty zgłoszenia ekspozycji zawodowej. Rejestr ekspozycji zawodowych prowadzi Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz inspektor bhp.

Raporty opracowywane są 2 razy w roku zgodnie z przepisami. Na podstawie danych o wystąpieniu ekspozycji zawodowej oceniane jest ryzyko ekspozycji zawodowej i wdrażane jest odpowiednie postępowanie mające na celu redukcję ryzyka wystąpienia ekspozycji. Zapewniono warunki bezpiecznego zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów medycznych, z zastosowaniem łatwo dostępnych, bezpiecznych i oznakowanych pojemników. Zabezpieczono środki ochrony indywidualnej, odpowiednie do rodzaju i stopnia narażenia. Wprowadzono bezpieczne systemy do pobierania krwi oraz odpowiedni sprzęt: bezpieczne kaniule do żył obwodowych, bezpieczne igły iniekcyjne. Prowadzono szkolenia nowych pracowników zatrudnionych na różnych stanowiskach i stażystów oraz szkolenia przypominające w zakresie wystąpienia ekspozycji. Dostępne są procedury postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny oraz procedura bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Obowiązuje procedura postępowania po ekspozycji zawodowej na zakażenie HIV, HBV, HCV.

W 2017 r. przedstawiciele PPIS w Radomiu podczas kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych udzielali instruktaży dotyczących zagadnień dezynfekcji, sterylizacji, kontroli wewnętrznych oraz zapobiegania zakażeniom szpitalnym.

Personel medyczny podmiotów leczniczych szkolony był w zakresie przerywania dróg transmisji szczepów CPE w szczególności zasad izolacji standardowej i kontaktowej.

4.1.6. Działania podejmowane przez podległe placówki lecznictwa zamkniętego w 2017r. w zakresie wdrożenia wytycznych CPE/NDM :

- wszystkie placówki wdrożyły badania przesiewowe w kierunku *Klebsiella pneumoniae* NDM przy przyjęciu zgodnie z zaleceniami i obowiązywały pacjentów, którzy byli hospitalizowani w ciągu ostatniego półrocza bez względu na lokalizację placówki;

- wprowadzono monitoring zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk oraz innych środków dezynfekcyjnych;
- prowadzony był również rejestr zużycia rękawiczek jednorazowych;
- zapewniono dostęp do laboratorium mikrobiologicznego z czasem uzyskania wyniku badania przesiewowego do 24 godz.

4.2. Wnioski

- 1) W 2017 r. stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych na terenie powiatu radomskiego uległ nieznacznej poprawie. Wykonywano modernizacje i realizowane były programy dostosowawcze.
- 2) Najczęściej występujące nieprawidłowości w podmiotach leczniczych to brak: powierzchni zmywalnych, dozowników na mydło w płynie, dozowników na płyn dezynfekcyjny, podajników na ręczniki jednorazowego użytku i pojemników na odpady medyczne, zachowanego ciągu technologicznego w gabinetach zabiegowych, pomieszczeń porządkowych, izolatek, szluz umywalkowo-fartuchowych, prawidłowej wentylacji lub klimatyzacji w niektórych pomieszczeniach, brudowników wyposażonych w myjnię dezynfektor, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych.
- 3) Do końca 2017 r. obowiązywał termin realizacji programów dostosowawczych do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. 2012 , poz. 739). W przypadku niezrealizowania programu dostosowawczego podmioty lecznicze mogły od chwili wejścia w życie nowelizacji ustawy o działalności leczniczej składać wnioski do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wydanie opinii o wpływie niespełnienia wymagań o których mowa w art.22 ust 1 ww. ustawy na bezpieczeństwo pacjentów.
- 4) Do PPIS w Radomiu do chwili obecnej zgłoszono z powiatu radomskiego 4 wnioski (w tym z 2 szpitali) o wydanie ww. opinii .

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

II. SEKCJA NADZORU HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Cele i zadania sekcji

Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej zajmuje się zagadnieniami związanymi z ochroną zdrowia ludzkiego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska. Do zadań w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne elementów środowiska bytowania człowieka, a zwłaszcza:

- wody do spożycia przez ludzi,
- wody w kąpieliskach oraz miejscach wykorzystywanych do kąpieli
- wody w basenach kąpielowych,
- powietrza wewnątrz pomieszczeń,
- hałasu wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi.

Ponadto przeprowadzane są kontrole przestrzegania przepisów w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego i zdrowotnego w szpitalach, domach pomocy społecznej, hotelach, obiektach wczasowo-turystycznych, basenach kąpielowych, urządzeniach służących do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej, środkach transportu publicznego oraz innych obiektach użyteczności publicznej typu: apteki, pralnie, obiekty kultury i sportu, cmentarze.

22

Rozpatrywane są:

- wnioski o wydanie decyzji na ekshumacje oraz przewóz zwłok i szczątków ludzkich,
- wnioski o wydanie opinii dotyczących środków transportu przeznaczonych do:
 - przewozu zwłok,
 - bielizny szpitalnej do prania,
 - przewozu odpadów niebezpiecznych,
- wnioski o wydanie opinii sanitarnych dotyczących obiektów użyteczności publicznej,
- podania o zaopiniowanie pod względem sanitarnym imprez masowych,
- wszelkie interwencje.

Na wniosek użytkownika dokonywane były pobory próbek wody z urządzeń wodociągowych oraz wydawane oceny o przydatności wody do spożycia.

Wszystkie nowo otwierane obiekty winny posiadać pozytywny wynik badania wody.

2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

„ Woda nie jest produktem handlowym takim, jak każdy inny, ale dobrem, które musi być chronione, bronione i traktowane jako takie”

Ramowa Dyrektywa Wodna

2.1. Wprowadzenie

Warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi określa ustawa z dnia 07.06.2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015r. poz. 139 z późn. zm.), natomiast wymagania, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi zawarte są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 poz. 1989). Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie radomskim pochodzi z ujęć wody podziemnej.

2.2. Jakość wody

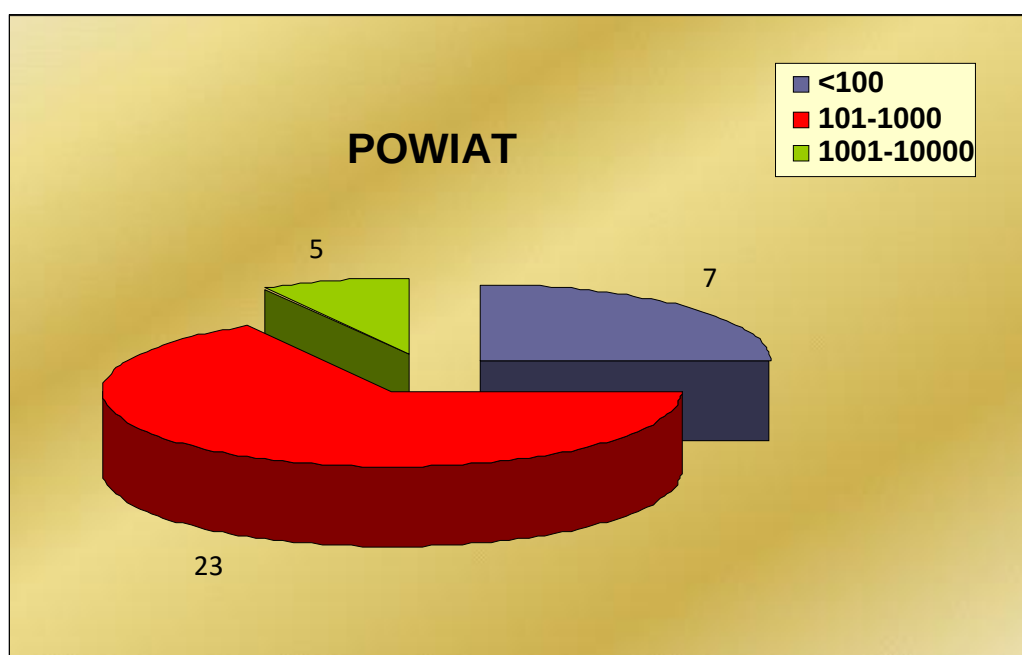
W 2017 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia skontrolowali 35 wodociągów objętych nadzorem. Z wyznaczonych punktów kontrolnych pobierano próbki wody dla potrzeb prowadzonego monitoringu.

Na podstawie uzyskanych wyników - wodę przeznaczoną do spożycia spełniającą wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 poz. 1989) dostarczało 35 wodociągów tj. 100 % skontrolowanych wodociągów w powiecie radomskim.

Wodociągi o produkcji [m ³]	POWIAT RADOMSKI	
	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	
	Odpowiadającej wymaganiom	Nie odpowiadającej wymaganiom
<100	5671	0
101-1000	77244	0
1001-10000	49263	0

Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	POWIAT RADOMSKI	
	Liczba urządzeń dostarczających wodę	
	Odpowiadających wymaganiom	Nie odpowiadających wymaganiom
< 100	7	0
101 -1000	23	0
1001 - 10000	5	0

***Liczba urządzeń dostarczających wodę w zależności od produkcji
w powiecie radomskim***

3. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę.

3.1 Wodociągi o produkcji < 100 m³ / d

W/w wodociągi stanowią 20% wszystkich wodociągów objętych nadzorem w powiecie radomskim. W 2017r. skontrolowano 7 wodociągów co stanowi 100% wodociągów objętych nadzorem w tej grupie. W jednym wodociągu publicznym w Rudzie Wielkiej Kresy gm. Wierzbica Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził, iż w próbkach wody pobieranej do badań w 2017r. okresowo występowały kolonie bakterii gr. coli oraz enterokoki.

W związku z powyższym PPIS w Radomiu wydał decyzję o braku przydatności wody do spożycia. W okresie tym mieszkańcy mieli dostarczaną wodę w opakowaniach jednostkowych, ponadto ZWiK wyznaczył zastępczy punkt poboru wody w Wierzbicy przy ul. Kościuszki 88. Po podjęciu przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji długotrwałych działań naprawczych polegających na płukaniu i dezynfekcji sieci wodociągowej wraz z przyłączami spowodowały poprawę jakości wody co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. W związku z powyższym PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz wydał decyzję o wygaśnięciu braku przydatności wody do spożycia.

Na koniec 2017r. wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 poz. 1989) dostarczały wszystkie skontrolowane wodociągi. Z wody tej korzystało 5671 mieszkańców.

3.2 Wodociągi o produkcji 101 – 1000 m³/d

Wodociągi o produkcji jak wyżej stanowią 65,7 % wodociągów objętych nadzorem.

W 2017r. skontrolowano wszystkie tj. 23 wodociągi. Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 poz. 1989) dostarczały wszystkie skontrolowane wodociągi. Z wody tej korzystało 77244 mieszkańców.

3.3 Wodociągi o produkcji 1001 – 10000 m³/d

Wodociągi znajdujące się w tym przedziale stanowią 14,2 % wszystkich objętych nadzorem. W 2017r. skontrolowano 5 urządzeń znajdujących się w omawianej grupie. Wodociągi te zaopatrują w wodę dobrej jakości 49263 mieszkańców.

Okoliczne miejscowości w gminach: Zakrzew, Wolanów, Skaryszew, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala korzystają częściowo z wody pochodzącej z wodociągu miejskiego w Radomiu.

3.4 Podsumowanie

Woda jest niezbędna do utrzymania życia i musi być dostępna w zadawalającej ilości i jakości dla wszystkich konsumentów. Za jakość wody odpowiada jej producent. Zadania inspekcji sanitarnej realizowane są poprzez nadzór nad zabezpieczeniem źródeł wody, pobór i badania próbek wody do spożycia, a jeśli pojawi się potencjalnie niebezpieczna sytuacja podejmowane są stosowne decyzje zapewniające dostawę wody o dopuszczalnej jakości. Niewystarczająca ochrona zasobów wodnych i nieskuteczne uzdatnianie wody naraża społeczeństwo na ryzyko wystąpienia epidemii chorób przewodu pokarmowego i innych chorób zakaźnych. Bezpieczne zaopatrzenie w wodę zmniejsza ryzyko możliwości rozprzestrzeniania się zagrożeń.

PPIS w Radomiu ocenia również ryzyko zdrowotne spowodowane toksycznymi związkami chemicznymi zawartymi w wodzie pitnej, w razie potrzeby podejmuje stosowne decyzje. Szczególne znaczenie mają zanieczyszczenia wykazujące kumulujące właściwości toksyczne, takie jak: metale ciężkie i substancje rakotwórcze.

Problemy związane z tym wynikają głównie z ich zdolności do wywoływania skutków zdrowotnych po dłuższym okresie spożywania zanieczyszczonej wody.

Należy dodać, iż nadzór nad jakością wody prowadzony przez PPIS w Radomiu pozwala na wyeliminowanie wszelkich nieprawidłowości związanych z jakością wody do spożycia przez ludzi. Kontrole stanu sanitarno-technicznego urządzeń do zaopatrywania ludzi w wodę do spożycia oraz nadzór nad jakością wody do spożycia przez ludzi są prowadzone ze szczególną starannością i dzięki temu ograniczone jest ryzyko zachorowań. W przypadku nieodpowiedniej jakości wody pod względem bakteriologicznym wydawane są decyzje unieruchamiające, zaś w przypadku przekroczeń fizyko-chemicznych wydawane są decyzje z określonym terminem wykonania niezbędnym do podjęcia działań naprawczych.

26

4. Ocena jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli opartych na wodach powierzchniowych

Realizując zagadnienia dotyczące stanu jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów kąpielowych oraz uprawnia sportów wodnych prowadzono stały nadzór nad jakością wody w 2 miejscach wykorzystywanych do kąpieli w Pionkach oraz Iłży. Ogółem przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Wydano 6 komunikatów o przydatności wody do kąpieli. W trakcie trwania sezonu próby wody pobierane były na zlecenie organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Administratorzy obiektów na bieżąco przesyłali do PSSE w Radomiu wyniki badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej. Pracownicy PSSE udzielali informacji telefonicznych interesantom. Ponadto w sezonie letnim na bieżąco prowadzono aktualizację strony internetowej.

4.1. Podsumowanie

Jakość wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli w 2017r. nie budziła zastrzeżeń.

5. Baseny kąpielowe

W 2017r. nadzorem PPIS w Radomiu obemował 1 basen w Pionkach. Był to basen całoroczny, napełniany wodą wodociągową. W obiekcie przeprowadzono 3 kontrole. Próbkę wody do badań pobierane były na zlecenie właściciela obiektu w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej jakości wody.

Po otrzymaniu negatywnych wyników badań wody PPIS w Radomiu dwukrotnie stwierdził brak przydatności wody do kąpieli.

W miesiącu lutym przekroczenia dotyczyły parametrów mikrobiologicznych tj. ogólnej liczby mikroorganizmów w 36⁰C. Przekroczenia te miały charakter krótkotrwały. W miesiącu maju stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloroformu oraz Σ THM. W związku z powyższym zarządzający obiektem podjął decyzję o przeprowadzeniu działań naprawczych polegających na wykonaniu automatycznej stacji uzdatniania wody i zastosowaniu filtrów uzdatniających wodę. Po wykonaniu prac remontowych jakość wody uległa poprawie w związku z powyższym PPIS w Radomiu wydał decyzję wygaszającą prowadzone postępowanie administracyjne w zakresie jakości wody. Dodatkowo w 2017r. basen został zmodernizowany pod względem sanitarno – technicznym. W tym czasie wykonano część zaleceń zawartych w decyzji wydanej w latach poprzednich tj.:

- zapewniono oraz wyposażono pomieszczenie socjalne dla pracowników
- zapewniono leżankę w punkcie I pomocy medycznej
- opracowano instrukcję sporządzania preparatów do mycia i dezynfekcji pomieszczeń wchodzących w skład basenu
- doprowadzono do właściwego stanu sanitarno – technicznego ściany oraz sufit w pomieszczeniu z filtrem do uzdatniania wody
- doprowadzono do właściwego stanu technicznego podłogę w pomieszczeniu z filtrem do uzdatniania wody

Pozostałe zalecenia określone w decyzji zostaną wykonane do końca 2018r.

5.1. Podsumowanie

Basen kąpielowy stanowi specyficzne środowisko, w którym zanieczyszczenie wody może być przyczyną infekcji. Podczas kąpieli, za pomocą wody, mogą być przenoszone ustroje patogenne, stanowiące zagrożenie epidemiologiczne. W basenach kąpielowych mamy do czynienia z ułatwionym krążeniem chorobotwórczych drobnoustrojów od człowieka chorego lub nosiciela do zdrowego człowieka, woda jest doskonałym ich nośnikiem.

W obrębie basenów kąpielowych występują również dogodne warunki do rozprzestrzeniania się infekcji. W strefie natrysków i szatni, wilgotne powietrze i mokre posadzki, mogą sprzyjać przetrwaniu drobnoustrojów i przenikaniu do ludzkiego ciała. Zadaniem inspekcji sanitarnej jest nadzór nad właściwą jakością wodą do kąpeli poprzez pobór próbek wody do badania, kontrolę warunków kąpeli oraz podejmowanie stosownych decyzji.

6. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2017 roku pod nadzorem było 276 obiektów. Zgodnie z obowiązującą standaryzacją skontrolowano 130 obiektów, w których przeprowadzono 139 kontroli.

6.1. Ustępy publiczne

W 2017r. skontrolowano ogółem 1 szalet publiczny, skanalizowany znajdujący się w Iłży. Szalet w odpowiednim stanie sanitarno - higienicznym, wyposażony w środki myjące i dezynfekcyjne.

6.2. Obiekty służby zdrowia

Na terenie działalności PSSE Radom znajdują się publiczne i niepubliczne, obiekty służby zdrowia. Wspólne kontrole kompleksowe przeprowadzane są w szpitalach, zakładach opiekuńczo – leczniczych. W 2017r. skontrolowano 2 szpitale oraz ZOL-e wchodzące w ich skład. Liczba kontroli przeprowadzonych przez Sekcję Nadzoru Higieny Komunalnej w w/w obiektach wynosi 4.

Stan sanitarno-techniczny szpitali i innych obiektów ulega powolnej poprawie. Aktualnie upłynął ostateczny termin programów dostosowawczych w związku z czym placówki zobowiązane są do przedstawienia oceny ryzyka.

Wszystkie obiekty zaopatrywane są w wodę pochodzącą z wodociągu publicznego.

Jakość wody nie budziła zastrzeżeń, wodociągi objęte są stałym monitoringiem jakości wody. Szpitale posiadają również dodatkowe źródła wody w postaci własnych ujęć.

Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona zgodnie z opracowanymi przez placówki procedurami postępowania. Wszystkie obiekty posiadają stosowne decyzje na wytwarzanie i czasowe przechowywanie odpadów.

Odbiór odpadów odbywa się zgodnie z umowami podpisanymi z firmami zewnętrznymi.

Pranie bielizny ze szpitali: w Pionkach i w Iłży przez firmy zewnętrzne na podstawie stosownych umów.

W 2017r. w 2 szpitalach przeprowadzono badanie ciepłej wody użytkowej. Występowanie przekroczeń mikroorganizmów *Legionella* stwierdzono w 1 z 3 próbek pobranych w szpitalu w Pionkach przy ul. 15 Stycznia 1. Podjęte działania naprawcze polegające na dezynfekcji termicznej i płukaniu instalacji wody ciepłej doprowadziły do poprawy jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach.

6.3. Podsumowanie

Oprócz kontroli stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń obiektów służby zdrowia, niezwykle istotnym zagadnieniem jest jakość ciepłej wody użytkowej. Mikroorganizmy z rodzaju *Legionella* znalazły dogodne warunki do bytowania w instalacjach wodnych wewnątrz budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej m.in. w szpitalach, domach pomocy społecznej, hotelach. Obecność pałeczek *Legionella* można stwierdzić w inhalatorach, prysznicach, klimatyzatorach, nawilżaczach, turbinach dentystycznych itp. Do zakażenia pałeczkami dochodzi poprzez wdychanie aerozolu wodno-powietrznego. Warunki sprzyjające rozwojowi pałeczek *Legionella* to temp. zbliżona do 40°C, brak cyrkulacji, obecność osadów czy biofilmu. Główne miejsca występowania tych mikroorganizmów to m.in. ślepe odcinki sieci, elementy instalacji pokryte osadem wapiennym, kamieniem kotłowym, takie jak: prysznice, wylewki baterii, nasadki sitkowe baterii umywalkowych. Problem zapobiegania namnażaniu się pałeczek w systemach wodociągowych jest przede wszystkim problemem właściwych rozwiązań technicznych. Monitorowanie wody w wewnętrznej instalacji obiektu w kierunku wykrywania obecności pałeczek *Legionella* w obiektach służby zdrowia oraz innych obiektach użyteczności publicznej, stanowi element nadzoru nad jakością wody, ze względu na obecność osób z grupy wysokiego ryzyka. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości PPIS w Radomiu wydaje stosowne decyzje mające na celu doprowadzenie do zlikwidowania niebezpieczeństwa namnażania pałeczek *Legionella* i wystąpienia zakażeń inhalacyjnych.

29

7. Domy Pomocy Społecznej, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

W 2017r. skontrolowano 1 Dom Pomocy Społecznej oraz Schronisko Mar-Kot w którym stwierdzono uchybienia sanitarno – techniczne. Wydano decyzję i obecnie prowadzone jest postępowanie administracyjne.

W 2017r. w 1 obiekcie tj. Centrum Rehabilitacyjno – Pielęgnacyjnym we Wrzosowie gm. Jedlnia Letnisko stwierdzono skażenie instalacji mikroorganizmami z rodzaju *Legionella* sp. Podjęte przez jednostkę zobowiązaną działania naprawcze polegających na dezynfekcji termicznej oraz płukaniu instalacji wodociągowej spowodowały poprawę jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach.

6.4. Obiekty świadczące usługi hotelowe

Pod nadzorem znajdują się zarówno obiekty skategoryzowane typu hotele, jak i inne świadczące usługi noclegowe. Skategoryzowanych hoteli jest 6, innych bez kategoryzacji jest 22. Skontrolowano 4 hotele oraz 19 innych obiektów świadczących usługi noclegowe. Stan sanitarny w tej grupie obiektów ulega ciągłej poprawie.

6.5. Zakłady fryzjerskie, fryzjersko- kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria.

W ramach kontroli innych obiektów użyteczności publicznej najwięcej kontroli tj. 69 przeprowadzono w zakładach fryzjerskich, fryzjersko-kosmetycznych, kosmetycznych i odnowy biologicznej. Skontrolowano 68 zakładów. W tej grupie obiektów zachodzi najwięcej reorganizacji i zmian. Często zakłady są nieczynne lub działają tylko okresowo. Na ogół zakłady znajdują się w dobrym stanie sanitarno- technicznym. W 2017 r. wydano 2 decyzje na poprawę stanu sanitarno - technicznego obiektów. Drobne remonty przeprowadzane są na bieżąco. Nałożono 1 mandat karny na sumę 100 zł. za brak dezynfekcji narzędzi.

Zakłady coraz częściej oferują wysoki standard świadczonych usług. Coraz więcej zakładów zwraca uwagę na stosowanie prawidłowych procesów dezynfekcji i sterylizacji. W nowo powstałych gabinetach kosmetycznych zapewniane są stanowiska sterylizacji stanowiące ciąg technologiczny. Stan sanitarny poprawiono w 2 zakładach.

Ułatwieniem w prowadzeniu nadzoru nad tego typu obiektami byłyby konkretne przepisy prawne.

6.6. Inne obiekty

Inne kontrolowane obiekty to m.in. apteki, urzędy gmin, domy kultury, obiekty sportowe, dworce PKP i PKS, cmentarze, stacje paliw i inne.

W 2017r. nałożono 1 mandat karny za brak bieżącej czystości w sanitariacie przy cmentarzu. Prowadzone jest postępowanie na zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego ogrodzenia oraz na usunięcie zalegających odpadów za ogrodzeniem cmentarza oraz na poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń w urzędzie gminy. Część uchybień w tym zakresie usuwanych jest w krótkim terminie bez wydawania decyzji.

W 2017r. wydawano postanowienia na imprezy masowe, postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy i decyzje na ekshumacje .

W bieżącym roku nie kontrolowano środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

7. Podsumowanie

- 1) Na terenie Powiatu Radomskiego nie ma zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi ze strony wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej z wodociągów publicznych w ramach zbiorowego zaopatrzenia ludności. Kontrola wewnętrzna jakości wody wykonywana jest przez przedsiębiorstwa wodociągowe zgodnie z ustalonym z PPIS harmonogramu poboru próbek wody. Bieżący monitoring jakości wody i stosowne działania w ramach nadzoru sanitarnego prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor sanitarny w Radomiu.
- 2) W zdecydowanej większości obiektów będących pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej PSSE w Radomiu w porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ dalszej poprawie. Właściciele i pracownicy dbają o estetykę oraz przestrzegają zasad higieny. Związane jest to z coraz większą świadomością i konkurencją. Powstające zakłady (z każdej grupy obiektów) są coraz lepiej wyposażone w nowoczesny sprzęt zabiegowy, urządzone są estetycznie, poziom świadczonych usług jest coraz wyższy. Dotyczy to zwłaszcza salonów odnowy biologicznej. Właściciele obiektów świadczących usługi noclegowe zgłaszają je do kategoryzacji. Największym problemem w grupie zakładów fryzjerskich i kosmetycznych są zagadnienia dezynfekcji i sterylizacji. W trakcie kontroli pracownicy Sekcji udzielają wyczerpującego instruktażu n.t w/w zagadnień. Zwracana jest uwaga na procedury dezynfekcji i mycia narzędzi i przyborów.
Ułatwieniem w prowadzeniu nadzoru nad tego typu obiektami byłyby konkretne przepisy prawa.
- 3) Przeprowadzane wnikliwe kontrole sanitarne oraz szeroko pojęty instruktaż dotyczący przestrzegania reżimu sanitarnego w kontrolowanych obiektach i podejmowane przez PPIS w Radomiu działania wpływają na poprawę stanu sanitarnego istniejących obiektów i zwiększenie świadomości pracujących tam osób.
- 4) Istotne jest to, że kontrole sanitarne wszystkich obiektów, prowadzonych jako działalność gospodarcza, przeprowadzane są po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli prowadzonego działalności (obowiązek wynikający z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). W związku z tym trudno stwierdzić, czy we wszystkich zakładach świadczących usługi, bieżąca czystość i porządek, zaopatrzenie w niezbędne środki myjące i dezynfekcyjne są zawsze pozytywne jak podczas zapowiedzianej kontroli.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

**III. SEKCJA NADZORU BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA
I KOSMETYKÓW**

1. Główne cele działalności oraz kierunki działania sekcji.

- 1) Czuwanie nad bezpieczeństwem żywności, żywienia oraz zapobieganie powstawaniu zakażeń przenoszonych drogą pokarmową poprzez sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
- 2) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- 3) Prowadzenie postępowania z zakwestionowanymi próbkami żywności oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.
- 4) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków.
- 5) Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
- 6) Współdziałanie z WSSE w Warszawie w ramach Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach żywnościowych we wspólnotowym systemie RASFF.
- 7) Współpraca z innymi jednostkami w ramach sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- 8) Objęcie szczególnym nadzorem produktów mogących stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi.
- 9) Sprawowanie wzmożonego nadzoru nad warunkami wprowadzania do obrotu mięsa i produktów mięsnych w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.
- 10) Wzmożony nadzór nad jakością żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych i wychowawczych oraz pacjentów w szpitalach.

33

2. Realizacja zadań.

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków w 2017 roku ujęła w ewidencji **1664** zakładów żywności i żywienia (**60** obiektów produkcji żywności i **569** gospodarstw produkcji pierwotnej, **756** obiektów obrotu żywnością, **143** obiekty żywienia zbiorowego otwartego oraz **136** obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego), **4** obiekty produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **2** obiekty produkcji i konfekcjonowania kosmetyków. Skontrolowano ogółem **114** wszystkich zewidencjonowanych obiektów, w których przeprowadzono – **251** kontroli i rekontroli, w tym **20** kontroli interwencyjnych.

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków w **2017** roku nadzorowała: **1670** (w 2016r.- 1508) zakładów produkcji i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym **2** zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu kosmetyki i **4** zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Nadzorowane zakłady tj.:(wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnie napojów bezalkoholowych, wytwórnie naturalnych wód mineralnych i wód źródlanych, zakłady garmazeryjne, zakłady przemysłu zbożowo- młynarskiego, wytwórnie makaronów, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, inne wytwórnie żywności, gospodarstwa produkcji pierwotnej, sklepy spożywcze, kioski, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte w tym: restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii; zakłady żywienia zbiorowego zamknięte w tym: bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, żywienie w systemie cateringowym, stołówki szkolne, stołówki w bursach i internatach, stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach, stołówki w przedszkolach, stołówki w domach dziecka i młodzieży, stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakłady usług cateringowych, inne zakłady żywienia, wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, zakłady produkujące i konfekcjonujące kosmetyki, obiekty obrotu kosmetykami).

Kierując się analizą ryzyka oraz działając na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, skontrolowano ogółem **114** wszystkich zewidencjonowanych obiektów, w których przeprowadzono – **251** kontroli i rekontroli w tym **20** kontroli interwencyjnych oraz **1** kontrolę w zakładzie produkcji i konfekcjonowania kosmetyków. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2017 roku stan sanitarno-higieniczny zakładów systematycznie poprawiał się wskutek podejmowanych działań Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Kosmetyków, wzrosła również świadomość przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Niemniej jednak przeprowadzone kontrole wykazały szereg nieprawidłowości, w wielu przypadkach takich samych jak w ubiegłym roku.

W kontrolowanych obiektach najczęściej stwierdzono następujące niezgodności:

- brak bieżącej czystości w pomieszczeniach zakładów,
- brak higienicznej sprzedaży środków spożywczych,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych tj.(środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości),
- brak identyfikowalności środków spożywczych,
- brak realizacji procedur GHP/GMP
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia w zakładach.

W wyniku kontroli wydano **44** (w 2016r.-41) decyzje administracyjne w celu usunięcia niezgodności sanitarno-higienicznych i technicznych w tym **2** zawieszenia działalności zakładu. Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno- sanitarne na osoby winne zaniedbania nałożono **37** grzywnien w drodze mandatu karnego na sumę **9.400PLN**.

W 2017r. skierowano **11** wniosków o nałożeniu kary pieniężnej w drodze decyzji przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie na podstawie art. 103 Ustawy z dn. 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia z powodu: *prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją (6 wniosków); działalności w zakresie obrotu środkami spożywczymi bez uzyskania decyzji PPIS o zatwierdzeniu. (3 wnioski);nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania suplementów diety (2 wnioski).*

W 2017 roku stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych obiektów sukcesywnie się poprawiał, co skutkowało zwiększeniem się liczby zakładów z wdrożonymi systemami GHP/GMP oraz z wdrożonym systemem HACCP. Wzrost ilości zakładów, które wdrożyły zasady GHP/GMP w stosunku do 2017r. świadczy o zwiększeniu świadomości przedsiębiorców i poprawie stanu sanitarno-higienicznego zakładów nadzorowanych przez PPIS w Radomiu.

Osobną grupą obiektów znajdujących się pod nadzorem PPIS były zakłady produkcji i obrotu kosmetykami, w których w 2017r. przeprowadzono **1** kontrolę w zakresie: zgodności z obowiązującymi wymaganiami w odniesieniu do warunków produkcji, dokumentacji oraz oznakowania kosmetyków. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

3. DZIAŁANIA W RAMACH SYSTEMU RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Spożywczych i Środkach Żywnienia Zwierząt.

W 2017 roku Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Kosmetyków podejmowała działania zgodnie z procedurami funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach. Podczas ww. działań nadzorowano proces skutecznego wycofywania z obrotu handlowego środków spożywczych uznanych za niebezpieczne na podstawie informacji otrzymanych z Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF tj.;

Proces wycofywania dotyczył suplementu diety pn. „Duo Spirulin” nr partii: 011096, data minimalnej trwałości: 10.2018 wyprodukowanego w UE dla Noble Health Sp. z o. o. ul. Warszawska 62, Wielogóra, 26-660 Jedlińsk, w którym stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości benzo(a)pirenu oraz sumy WWA – wycofano z obrotu ww. środek spożywczy uznany za niebezpieczny zgłoszony do systemu RASFF w łącznej ilości - **1956 szt.** żądając dokumentu potwierdzającego wycofanie z obrotu i zniszczenie.

36

4. GRANICZNA KONTROLA SANITARNA.

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Kosmetyków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu dokonywała kontroli granicznych - odpraw importowanych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w Urzędzie Celnym. Na podstawie ocenionej dokumentacji, oględzin partii oraz pozytywnych wyników z badań laboratoryjnych próbek partii produktów zostały wydane świadectwa o spełnieniu wymagań zdrowotnych.

W roku 2017 Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Kosmetyków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu objęła kontrolą graniczną i oceniła **10** partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Ogółem wydano **10** - świadectw o jakości zdrowotnej dla: importowanych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu na teren wspólnoty artykułu importowanego z krajów trzecich.

5. OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŻYWNOŚCI

W celu oceny jakości zdrowotnej żywności (szczególnie przeznaczonej do spożycia) produkowanej lub wprowadzanej do obrotu podczas sprawowania nadzoru sanitarnego w zakładach w 2017r. pobrano do badań laboratoryjnych: **57** próbek żywności oraz **2** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – wyniki analiz prawidłowe.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono **30** ocen teoretyczno-jakościowych jadłospisów dekadowych w 15 wyniki oceny – prawidłowe w pozostałych 15 przypadkach wydano zalecenia i wyegzekwowano.

W każdym przypadku podania danych przez osobę wnoszącą interwencję do PPIS udzielana była pisemna odpowiedź.

6. WSPÓŁPRACA PPIS Z INNYMI ORGANAMI KONTROLI

Ponadto PPIS w Radomiu w 2017r. współpracował z innymi organami kontroli tj.

- Inspekcją Weterynaryjną kontrole obejmowały identyfikację mięsa w obrocie na targowiskach w ruchomych punktach sprzedaży i kioskach w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.
- Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrole sanitarne obejmowały produkcję pierwotną w gospodarstwach rolnych produkujących owoce tj. jabłka .
- Inspekcją Ochrony Środowiska kontrole obejmowały produkcję pierwotną w gospodarstwie rolnym produkującym owoce miękkie (truskawki, maliny) w zakresie warunków sanitarno- higienicznych i dokumentacji.
- Z przedstawicielami Komendy Policji w związku z prowadzonymi kontrolami na targowiskach w ruchomych punktach sprzedaży mięsa dot. wystąpienia przypadków afrykańskiego pomoru świń.
- Kontrole związane z akcją „Zima” i „Bezpieczne wakacje” obejmowały nadzór nad bezpiecznymi warunkami żywienia dzieci i młodzieży oraz ocenę sposobu żywienia w placówkach zorganizowanego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w ww. zakresie.

7. PODSUMOWANIE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2017 roku stan sanitarny zakładów żywności i żywienia uległ poprawie. W wyniku systematycznych i skutecznych kontroli PPIS w Radomiu zwiększyła się liczba zakładów z wdrożonym i realizowanym GHP/GMP oraz HACCP. Instruktaże udzielane w czasie urzędowych kontroli przez pracowników Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności Żywienia i Kosmetyków wpływały na podniesienie świadomości przedsiębiorców sektora spożywczego oraz motywowanie do zachowań zgodnych z zasadami higieny żywności, co skutkowało często wdrożeniem tych zasad, a w wielu przypadkach niezwłoczną realizacją zaleceń pokontrolnych bez egzekwowania obowiązków w drodze decyzji administracyjnych oraz niezwłocznym wycofywaniem środków spożywczych zgłoszonych do systemu RASFF.

W dalszym ciągu należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności, ponieważ zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek ten spoczywa na przedsiębiorstwach sektora spożywczego. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny nad zakładami produkcji i obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W przypadku zgłaszanych interwencji lub informacji/sygnałów ze strony ludności jak również ze strony organów państwowych oraz instytucji na nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz zagrożenia bezpieczeństwa żywności niezwłocznie podejmowano działania kontrolno - represyjne.

Działania podjęte w związku ze zgłoszonymi interwencjami polegały na:

- przeprowadzeniu kontroli sanitarnych- interwencyjnych,
- nakładaniu grzywn w postaci mandatów karnych na osoby winne zaniedbań;
- wycofywania z obrotu środków spożywczych z uwagi na niewłaściwą jakoś zdrowotną lub uznanych za niebezpieczne;
- wydawania decyzji administracyjnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości sanitarno - technicznych i higienicznych w zakładach;
- kierowaniu wniosków o nałożeniu kary pieniężnej w drodze decyzji przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie na podstawie art. 103 Ustawy z dn. 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Przeprowadzone kontrole w zakresie zgodności z prawem żywnościowym były skuteczne ze względu na podejmowanie natychmiastowych wzmożonych działań w przypadkach występowania wysokiego ryzyka zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

Powyższe działania PIS są niezbędne i zmierzają bowiem do wyeliminowania niezgodności, które mogą być źródłem niewłaściwej jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu produktów.

To w konsekwencji może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Powyższe działania w tym zakresie pozwoliły na wyeliminowanie bądź obniżenie ryzyka zagrożenia a, tym samym zapewnienia bezpieczeństwa żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

W 2017 roku utrzymywał się stabilny stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów na skutek przedstawionej działalności PPIS. Na terenie powiatu nie zarejestrowano przypadków ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.

Nie udało się natomiast zrealizować planu kontroli zakładów żywnościowo-żywnościowych na 2017r. w 100% (harmonogram kontroli zakładów żywnościowo-żywnościowych zrealizowano w 81%) z uwagi na realizację kontroli na skutek wnoszonych interwencji, podejmowanych działań w ramach systemu RASFF oraz dużą absencję chorobową pracowników.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

IV. SEKCJA NADZORU HIGIENY PRACY

1. Cele i zadania Sekcji Nadzoru Higieny Pracy .

- 1) Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- 2) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych , rozporządzenia REACH, ustawy o produktach biobójczych przez osoby wprowadzające substancje i preparaty chemiczne oraz produkty biobójcze do obrotu i stosujące je w działalności zawodowej,
- 3) Kontrola przestrzegania warunków i ograniczeń wprowadzania do obrotu i stosowania oraz właściwości środków powierzchniowo czynnych i detergentów zawierających środki powierzchniowo czynne,
- 4) Kontrola w zakresie przestrzegania obowiązków dotyczących wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów,
- 5) Kontrola przestrzegania przez podmioty przepisów dotyczących wywozu i przywozu oraz obrotu prekursorami kategorii 2 i 3,
- 6) Kontrola zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- 7) Kontrola stanowisk pracy, na których pracownicy narażeni są na szkodliwe czynniki biologiczne,
- 8) Kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- 9) Kontrola wytwarzających oraz wprowadzających do obrotu podejrzanę środki zastępcze „dopalacze”
- 10) Prowadzenie postępowania administracyjnego i egzekucyjnego w administracji,
- 11) Uczestnictwo w ogólnopolskim systemie powiadamiania o stwierdzonych naruszeniach przepisów prawnych dotyczących obrotu chemikaliami,
- 12) Ocena bezpieczeństwa sanitarnego powiatu radomskiego oraz miasta Radomia.

41

1.1. Prowadzenie postępowania w sprawie chorób zawodowych

- 1) Prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych w sprawie chorób zawodowych,
- 2) Sporządzanie ocen narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej,
- 3) Przygotowywanie dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia.

2. Realizacja zadań w powiecie radomskim.

Na dzień **31.12.2017 roku** w ewidencji pionu higieny pracy powiatu radomskiego znajdowało się **546 zakładów pracy, w których zatrudniono 7444 pracowników.**

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy przeprowadzono **78 kontroli w 50 zakładach pracy**, co stanowi 9 % ogółu zakładów ujętych w ewidencji.

2.1. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

- w **11 zakładach pracy** - brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- w **4 zakładach pracy** - brak rejestru czynników szkodliwych,
- w **8 zakładach pracy** - zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy,
- w **8 zakładach pracy** - zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych,
- w **4 zakładach pracy** - brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- w **3 zakładach pracy** - brak apteczki/instrukcji/osoby przeszkolonej w udzielaniu I pomocy,
- w **1 zakładzie pracy** - brak rejestru chorób zawodowych,
- w **2 zakładach pracy** - brak dostępnych dla pracowników instrukcji stanowiskowych bhp.

42

2.2. Pod szczególnym nadzorem Sekcji Higieny Pracy są zakłady w których występują: czynniki rakotwórcze, substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursory narkotyków, produkty biobójcze, czynniki biologiczne oraz zakłady w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN.

W ramach sprawowanego nadzoru bieżącego nad czynnikami rakotwórczymi przeprowadzono 3 kontrole w 3 zakładach pracy. W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi zatrudnionych było 11 pracowników, w tym 9 kobiet. W wyniku narażenia w działanie czynników rakotwórczych, u 2 osób rozpoznano nowotwory złośliwe u 34 pracowników stwierdzono pylice azbestowe płuc, a u 2 pracowników stwierdzono chorobę opłucnej lub osierdzia wywołaną pyłem azbestu. Nowotwory jak i pylice azbestowe stwierdzone zostały u byłych pracowników Zakładów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy. Zakład ten ze względu na szkodliwą działalność i przestarzałą technologię został zlikwidowany w 2001 r.

W 13 zakładach stwierdzono przekroczenia NDN hałasu gdzie narażonych było 149 osób.

2.3. W 2017 roku skontrolowano:

- 10 zakładów zajmujących się obrotem i stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 8 zakładów w zakresie czynników biologicznych,
- 1 zakład zajmujący się obrotem produktami biobójczymi,

2.4. Wydano:

- 2 decyzje z zakresu stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

2.5. Choroby zawodowe w Powiecie radomskim .

Rozpatrzono 42 zgłoszenia podejrzenia chorób zawodowych i wydano 40 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 11 decyzji o braku podstaw do ich stwierdzenia. Zaobserwowano wzrost liczby stwierdzonych chorób zawodowych w porównaniu z 2016 rokiem o 21 przypadków.

2.5.1. Stwierdzone choroby zawodowe wg wykazu (decyzje prawomocne):

43

- 34 przypadki - pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe
- 2 przypadki - choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu
- 2 przypadki - nowotwory złośliwe,
- 1 przypadek - choroby zakaźne lub pasożytnicze (borelioza)
- 1 przypadek - choroby skóry

2.5.2. Struktura chorób zawodowych, zakaźnych lub pasożytniczych.

W 2017 roku stwierdzono 1 przypadek zachorowania na choroby zakaźne lub pasożytnicze co stanowiło ok. 2,5 % wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych, ten przypadek to borelioza.

Pylice azbestowe płuc oraz nowotwory jako choroby zawodowe spowodowane były szkodliwym działaniem azbestu. Dotyczyły byłych pracowników Zakładów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy.

Zakład ten ze względu na swoją szkodliwą działalność i przestarzałą technologię został zlikwidowany w 2001 r.

Azbest to jeden z najbardziej niebezpiecznych czynników rakotwórczych. Jest materiałem tysięcy zastosowań ze względu na swoje właściwości. Naukowcy szacują, że w ostatnich kilku latach na świecie azbest był przyczyną zgonu ok. 100 tys. osób rocznie.

W 2002 roku polski rząd ogłosił 30 – letni program usuwania azbestu stosowanego na terenie Polski.

Choroby spowodowane azbestem mogą pojawiać się nawet po długim okresie od zaprzestania pracy w narażeniu na azbest. Nowotwory rozwijają się w ciągu 20-30, a nawet 40 lat od momentu narażenia.

Pozostałe choroby zawodowe występowały sporadycznie.

Z biegiem lat liczba stwierdzonych chorób zawodowych powinna się zmniejszać. Świadomość pracodawców jak i pracowników w zakresie bezpiecznych warunków pracy wzrosła, a co za tym idzie poprawiają się warunki pracy.

Wyjątkiem na pewno będą choroby spowodowane szkodliwym działaniem azbestu, ich liczba, ze względu na bardzo długi okres rozwoju choroby, może się zwiększać.

44

2.6. PODSUMOWANIE

- 1) Bieżącym nadzorem objęto 50 zakładów pracy.
- 2) Przeprowadzono 78 kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.
- 3) Wydano 25 decyzji administracyjnych.
- 4) W związku z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi oraz czynnikami biologicznymi w środowisku pracy przeprowadzono kontrole w 19 zakładach pracy, wydając 2 decyzje administracyjne.
- 5) W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi w 3 zakładach pracy zatrudnionych było 11 pracowników.
- 6) W 2017 roku stwierdzono 40 przypadków chorób zawodowych. Liczba nowo stwierdzonych chorób zawodowych w porównaniu do 2016 roku zwiększyła się o 27 przypadków.
- 7) Choroby zakaźne lub pasożytnicze stanowiły ok. 2,5 % wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych: 1 przypadek to borelioza.

2.7. Wyniki kontroli sprawdzających potwierdziły poprawę warunków pracy w części nadzorowanych zakładów w zakresie:

2.7.1. hałas:

- likwidację stanowisk pracy zlokalizowanych w okolicy maszyn emitujących ponadnormatywny hałas,
- przeprowadzenie ponownych badań i pomiarów środowiska pracy,
- informowanie pracowników o wynikach pomiaru poziomów hałasu,
- opracowanie rzetelnej oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej realny czas pracy przy urządzeniu lub maszynie,
- oznakowanie strefy zagrożenia hałasem odpowiednimi znakami ostrzegawczymi,
- działania organizacyjne celem zmniejszenia czasu narażenia pracowników na nadmierny hałas,
- systematyczne monitorowanie stanu zdrowia pracowników poprzez kierowanie na badania audiometryczne słuchu,
- organizację nowych pomieszczeń pracy w celu zapewnienia właściwej powierzchni pracy lub oddzielenie stanowisk „hałaśliwych” od pozostałych stanowisk nie stwarzających zagrożenia,

45

2.7.2. pozostałe:

- pracodawcy informowali pracowników o wynikach badań i pomiarów oraz zamieszczali wyniki badań na tablicy informacyjnej w miejscu ogólnie dostępnym,
- wyniki badań były odnotowywane w rejestrze i kartach pomiaru badań środowiska pracy,
- w związku z wykonywanymi badaniami środowiska pracy pracodawcy aktualizowali ocenę ryzyka zawodowego, z którą zapoznawani byli pracownicy,
- wyposażono pracowników w środki ochrony indywidualnej oraz informowano o konieczności ich używania.
- pracownicy korzystali z dodatkowych przerw w pracy w czasie, w którym wyłączone były wszystkie maszyny i urządzenia a czas przerwy wliczony był do czasu pracy,
- zwiększono rotację pracowników na stanowiskach pracy celem zmniejszenia czasu trwania narażenia na działanie czynników szkodliwych,
- usprawniono wentylacje stanowiskowe i ogólne w pomieszczeniach pracy,
- zapewniono zgodne z obowiązującymi przepisami karty charakterystyki i oznakowanie opakowania niebezpiecznej substancji lub mieszaniny,
- zapewniono instrukcje stanowiskowe/bhp.

2.7.3. Poprawa warunków pracy dotyczyła m.in.:

- 1) poprawy komfortu pracy (remonty pomieszczeń), wdrażania nowych rozwiązań technicznych,
- 2) wprowadzenia większej liczby szkoleń dla pracowników na stanowiskach robotniczych, zmiany w systemie szkoleń,
- 3) usprawnienia systemu pierwszej pomocy,

3. Prekursory, „dopalacze” – problem XXI wieku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu wspólnie z Komendą Miejską Policji w Radomiu (Wydział dw. z Przestępczością Narkotykową) w 2017 r. przeprowadził łącznie 94 kontrole w trzech sklepach na terenie Radomia, w których wprowadzano do obrotu środki zastępcze tzw. „dopalacze”.

W wyniku ww. kontroli zabezpieczono łącznie 4 980 sztuk podejrzanych produktów, z czego 266 próbek (tych produktów) zostało przekazane do badań laboratoryjnych, celem określenia składu chemicznego pod kątem zawartości substancji psychoaktywnych. Po przeprowadzonych kontrolach zostało wydanych 19 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu, na okres 18 miesięcy, podejrzanych produktów i nakazujących zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej w skontrolowanych obiektach, na okres 3 miesięcy.

Próbki zabezpieczonych produktów zostały przebadane w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu, a otrzymane wyniki badań wskazują na obecność w ich składzie nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych. Substancje te nie znajdują się w załącznikach do Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783) i określane są mianem „dopalaczy”.

Zgodnie z art.44 b ust.1 powyższej ustawy zakazuje się wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych grozi kara pieniężna, zgodnie z art. 52 a ww. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

„1. Kto wytwarza lub wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środek zastępczy lub nową substancję psychoaktywną, podlega karze pieniężnej w wysokości od 20 000 zł do 1 000 000 zł.”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu w 2017 r. wydał 25 decyzji administracyjnych wymierzających karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na łączną kwotę 885 000 zł.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu prowadzi postępowania administracyjne w stosunku do osób fizycznych, które wprowadzają do obrotu „dopalacze”, a także zostali zatrzymani z powodu posiadania podejrzanych produktów.

W związku z otrzymanymi materiałami oraz dowodami rzeczowymi, w przypadku nie stwierdzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych PPIS w Radomiu w 2017 r. wydał 106 decyzji umarzających postępowanie oraz orzekających o przepadku i zniszczeniu zabezpieczonych produktów. PPIS w Radomiu wydaje również decyzje wymierzające karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych na sprzedawców pracujących w kontrolowanych lokalach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu w 2017 r. brał udział w spotkaniach, naradach mających na celu ustalenie wspólnej strategii działań zmierzających do zamknięcia punktów sprzedaży „dopalaczy” na terenie Radomia.

Spotkania te organizowane były zarówno w siedzibie PSSE w Radomiu, ale także w Urzędzie Miejskim w Radomiu i brali w nich udział przedstawiciele: Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu, Komendy Miejskiej Policji w Radomiu, Prokuratury Rejonowej Radom-Wschód w Radomiu, Urzędu Miejskiego w Radomiu, Straży Miejskiej w Radomiu, Służby Celno-Skarbowej w Radomiu, Straży Pożarnej w Radomiu, a także Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Radomiu.

PPIS w Radomiu zbiera informacje o podejrzeniach zatruc środków zastępczymi, jest w stałym kontakcie ze szpitalami na terenie powiatu radomskiego, które przesyłają raporty o podejrzeniach zatruc „dopalaczami”. W 2017 r. odnotowano 78 przypadków podejrzeń zatrucia „dopalaczami”.

Wszystkie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu przyczyniły się do ograniczenia sprzedaży środków zastępczych na terenie Radomia. Dwa lokale, w których wprowadzano do obrotu „dopalacze” zostały zamknięte. W 2017 r. zabezpieczono blisko 5 000 sztuk podejrzanych produktów, w których składzie zidentyfikowano niebezpieczne dla zdrowia i życia ludzi substancje. PPIS w Radomiu wydał decyzje wymierzające karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych na podmioty gospodarcze, ale także na osoby fizyczne.

Do odpowiedzialności pociągnięto również sprzedawców pracujących w sklepach, którzy poza nałożoną karą pieniężną, mogą także ponieść konsekwencje karne w związku z narażeniem innych osób na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia, poprzez wprowadzanie do obrotu niebezpiecznych substancji.

Ponadto w ostatnim czasie spadła liczba przypadków zatrucia „dopalaczami”. Osoby, które uległy zatruciu wzywane są do siedziby PSSE w Radomiu i informowane o zagrożeniach dla zdrowia i śmiertelnym niebezpieczeństwie, jakie powoduje zażywanie „dopalaczy”.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

Otrzymują one także materiały edukacyjne dotyczące szkodliwości środków zastępczych. Dzięki tego typu działaniom PPIS w Radomiu dociera bezpośrednio do osób poszkodowanych i ma możliwość ustalenia nazwy produktów, które spowodowały zatrucie oraz ich pochodzenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu jest w stałej współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu (Wydział dw. z Przestępczością Narkotykową). Przeprowadzane są regularne kontrole i monitoring lokali, które podejrzane są o wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana w szczególności w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

V. SEKCJA NADZORU HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Cele i zadania statutowe Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.

- 1) Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno - sanitarnymi w placówkach nauczania, wychowania i opieki nad dziećmi i młodzieżą oraz placówkami wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów w zakresie:
 - warunków zdrowotnych i higieny pracy umysłowej w placówkach oświatowo – wychowawczych;
 - warunków zdrowotnych w szkolnych pracowniach komputerowych;
 - dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii;
 - higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych;
 - warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w zakładach nauczania i wychowania oraz ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć WF;
 - realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach;
 - warunków do praktycznej nauki zawodu;
 - stanu sanitarnego placówek pracy pozaszkolnej;
 - przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego.
- 2) Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesu nauczania, w tym podejmowanie działań zmierzających do eliminowania nieprawidłowości, zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.
- 3) Czuwanie nad warunkami gwarantującymi bezpieczeństwo sanitarne w sezonowych placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży we współpracy z Sekcją Bezpieczeństwa Żywności i Kosmetyków oraz Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.
- 4) Rozwijanie współpracy z innymi służbami na poziomie samorządu powiatowego i gminnego, oraz pozostałymi jednostkami organizacyjnymi zainteresowanymi w/w problematyką łącznie z opracowywaniem ocen i analiz.
- 5) Realizacja i analiza zadań wynikających z prac problemowych przy współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Warszawie.
- 6) Rozpatrywanie wniosków o interwencję, prowadzenie postępowania administracyjno-egzekucyjnego w nadzorowanych obiektach, opiniowanie nowopowstałych placówek przeznaczonych dla dzieci lub młodzieży.
- 7) Prowadzenie konsultacji, kontroli instruktażowych i sprawdzających w zakładach nauczania i wychowania.
- 8) Zbieranie i analiza danych oraz opracowywanie sprawozdań liczbowych i opisowych, a także opracowywanie wniosków w zakresie działalności sekcji.

2. Rodzaje placówek

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowali nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w zakładach nauczania i wychowania oraz innych placówkach oświatowo-wychowawczych w świetle obowiązujących przepisów prawnych. Pod nadzorem sekcji znajdują się następujące rodzaje placówek: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea ogólnokształcące, zespoły szkół oraz inne placówki stałe (centra szkolenia zawodowego, domy dziecka, młodzieżowe domy kultury, pozaszkolne poradnie specjalistyczne, placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego).

3. Realizacja zadań sekcji.

Zakres kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych placówkach dotyczył oceny przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i używanego w nich sprzętu. W roku 2017 zaplanowano 136 kontroli. Pracownicy higieny dzieci i młodzieży ogółem przeprowadzili 153 kontrole.

- Skontrolowane placówki:
 - żłobki – 1,
 - przedszkola – 30,
 - szkoły podstawowe – 64,
 - licea ogólnokształcące – 1,
 - zespoły szkół – 7,
 - pozostałe placówki stałe – 10,
 - placówki wypoczynku zimowego i letniego – 4.
- Wydano:
 - 8 decyzji administracyjnych, w tym 4 zmieniające termin
- Nałożono:
 - 1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 300 zł.

4. Podsumowanie.

Biorąc pod uwagę warunki zdrowotne funkcjonowania placówek będących pod nadzorem należy stwierdzić, że nadal występują obiekty wykazujące uchybienia w tym zakresie. Nadal jedna placówka – dotyczy szkoły podstawowej – nie zapewnia uczniom dostępu do ciepłej bieżącej wody. Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydajność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki środowiskowe, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego.

Pod względem posiadania infrastruktury do prowadzenia tych zajęć stwierdzono, że zdecydowana większość placówek szkolnych na nadzorowanym terenie posiada dobre warunki. W jednej szkole oddano do użytku nowy plac zabaw.

Oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków należy stwierdzić, że najczęściej natryski wykorzystywane są po dodatkowych zajęciach sportowych. Po lekcjach wychowania fizycznego uczniowie korzystają z natrysków sporadycznie z uwagi na ograniczenia czasowe.

Innym elementem środowiska szkolnego, mającym wpływ na rozwój młodego człowieka, a w szczególności na postawę ciała, jest prawidłowo dobrane do wzrostu stanowisko pracy ucznia. Meble niedostosowane do ergonomii powodują nieprawidłowe obciążenie poszczególnych części kręgosłupa, co prowadzi do jego deformacji i utrwalenia wad postawy. Pomiary prowadzone wśród uczniów wykazały, że coraz bardziej utrwala się nawyk prawidłowego doboru stanowiska, a uczniowie znają rozmiary mebli, z których powinni korzystać.

Na zdrowie uczniów w środowisku szkolnym ma również wpływ prawidłowa organizacja procesu nauczania, zwłaszcza planowanie nauki i wypoczynku w ramach tygodniowego rozkładu zajęć szkolnych. W dwóch skontrolowanych placówkach stwierdzono niezgodności z zasadami higieny pracy umysłowej ucznia i wydano stosowne wystąpienia pokontrolne.

Pełniąc nadzór nad zimowym i letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży stwierdzono, że na terenie objętym nadzorem w roku 2017 zorganizowaną formę wypoczynku prowadzono w 4 placówkach sezonowych i był to: wypoczynek w miejscu zamieszkania – 3 oraz obóz pod namiotami - 1.

Pod względem sanitarnym placówki sezonowe były dobrze przygotowane i gwarantowały odpowiednie warunki pobytu, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzonego dożywiania.

52

3. Wnioski:

- 1) jedna placówka nadal nie zapewniła dostępu do ciepłej wody w sanitariatach dla uczniów;
- 2) w kilku placówkach odnowiono pomieszczenia i wyremontowano sanitariaty;
- 3) w dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej.
- 4) Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej;
- 5) nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu).

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

- 6) Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach sportowych;
- wszystkie skontrolowane szkoły zapewniły uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, coraz więcej szkół zapewnia uczniom indywidualne szafki.

Systematyczne kontrole w zakresie oceny stanu sanitarno - higienicznego mają na celu zapobieganie ewentualnym zagrożeniom bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów oraz poprawę komfortu w zakresie higieny procesu nauczania i wychowania. Szczegółowo prowadzony instruktaż pozwala na uniknięcie szeregu nieprawidłowości dotyczących warunków nauki i wypoczynku dzieci i młodzieży.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

VI. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

1. ZADANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ:

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizację zadań ustawowych w zakresie ochrony i umacniania zdrowia mieszkańców opierała na:

- wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego;
- trendach Światowej Organizacji Zdrowia;
- wytycznych Narodowego Programu Zdrowia;
- wytycznych Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS;
- wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- potrzebach wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Działalność oświatowo – zdrowotna była planowana, realizowana i monitorowana zgodnie z obowiązującym w PSSE systemem zarządzania jakością. Osoby odpowiedzialne za obszar Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowały zadania nastawione na organizowanie, wspieranie i wzmacnianie środowiskowe w obszarze zdrowia publicznego poprzez:

- pogłębianie wiedzy merytorycznej i metodycznej w ramach inicjowanych interwencji programowych i nieprogramowych u koordynatorów, współorganizatorów, adresatów przedsięwzięć prozdrowotnych;
- dostarczanie zainteresowanym instytucjom, osobom indywidualnym narzędzi pracy tj. oprzyrządowania stanowiącego wzmocnienie działań profilaktycznych;
- prowadzenie poradnictwa, udzielanie instruktaży, udział w konferencjach;
- udział w organizacji lokalnych imprez prozdrowotnych, pokazów;
- udział w organizacji ogólnopolskich kampanii informacyjno – edukacyjnych;
- popularyzację informacji związanych z zagrożeniami zdrowotnymi, możliwościami im zapobiegania, prezentowanie oferty edukacyjnej, dokumentowanie wydarzeń zdrowotnych za pośrednictwem lokalnych mass – mediów i na stronie internetowej PSSE;
- wizytacje w celu monitorowania efektów inicjowanych programów edukacyjnych;
- kontynuowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz zwiększania potencjału zdrowotnego społeczności lokalnej.

Oferta Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dotyczyła istotnych aspektów zdrowotnych, opierała się na interwencjach programowych i działaniach akcyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Tematyka obejmowała:

- popularyzację zasad zdrowego stylu życia w zakresie poprawy sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności oraz zmniejszenie występowania nadwagi i otyłości poprzez upowszechnienie o składzie i zawartości odżywczej produktów żywnościowych oraz znakowaniu żywności w celu umożliwienia konsumentom dokonania świadomego wyboru;
- propagowanie roli aktywności fizycznej dla organizmu człowieka;
- zapobieganie zagrożeniom związanym z paleniem tytoniu, używaniem narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem NPS (nowych substancji psychoaktywnych);
- zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i niezakaźnym, w tym:
 - zapobieganie zakażeniom HIV/AIDS poprzez promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych oraz pogłębianie wiedzy w oparciu o aktualne doniesienia w powyższym zakresie,
 - profilaktykę chorób występujących sezonowo,
 - profilaktykę zatruć pokarmowych (przeciwdziałanie błędom żywieniowym, zatruciom grzybami),
 - zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
 - profilaktykę chorób nowotworowych,
 - zapobieganie HCV,
 - profilaktykę wszawicy.
- propagowanie zasad bezpieczeństwa podczas zimowego i letniego wypoczynku;
- profilaktykę związaną z lekoopornością;
- promocję szczepień ochronnych.

56

Odbiorcy powyższych treści to: dzieci uczęszczające do przedszkoli, uczniowie szkół wszystkich szczebli kształcenia, ich rodzice / opiekunowie, nauczyciele, osoby organizujące i korzystające ze zorganizowanych form wypoczynku zimowego i letniego, pracownicy placówek służby zdrowia, pacjenci, osoby starsze, osoby uczestniczące w inicjowanych bądź współorganizowanych przez PSSE wydarzeniach prozdrowotnych oraz internauci. Wykładnię dla doboru metod i form pracy stanowiły aktualne wskaźniki epidemiologiczne, poziom „wiedzy wyjściowej” adresatów, do których działania kierowano, a także założenia i cele w podejmowanych interwencjach.

2. Sekcja OZ i PZ kontynuowała realizację programów:

- **ogólnopolskich tj.**
 - „Trzymaj Formę!”;
 - „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”, w tym:
 - „Czyste Powietrze Wokół Nas”;
 - „Bieg po zdrowie”;
 - „Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”;
 - „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, w tym:
 - „ARS, czyli jak dbać o miłość”;
- **wojewódzkich:**
 - „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”;
 - „Zdrowe Piersi Są OK!”;
- **oraz lokalnych:**
 - „Nie Pal Przy Mnie, Proszę”;
 - „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”.

57

2.1.PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE

2.1.1.

Przeciwdziałając epidemii otyłości wśród dzieci i młodzieży spowodowanej siedzącym trybem życia i złymi nawykami żywieniowymi, Państwowa Inspekcja Sanitarna po raz XI realizowała program pt. „Trzymaj Formę!”. Jest on odpowiedzią na zalecenia strategii WHO w zakresie diety, aktywności fizycznej oraz Białej Księgi pt. „Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z odżywianiem, nadwagą a także otyłością”.

Grupę docelową stanowili uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz rodzice. Głównym celem było kształtowanie prawidłowych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego trybu życia i rolę zbilansowanej diety. Uczniowie pogłębiali wiedzę z zakresu racjonalnego odżywiania, szkodliwości sztucznych dodatków żywieniowych, znajomości wartości odżywczych i kalorycznych, szkodliwości tzw. „jedzenia śmieciowego”, czynników sprzyjających powstawaniu nadwagi i otyłości oraz zainteresowanie aktywnymi formami spędzania wolnego czasu. Treści programowe poza realizacją w systemie lekcyjnym, dobrze wpisały się w szkolne imprezy prozdrowotne (np. dni otwarte, pikniki, festyny rodzinne) z coraz większym udziałem rodziców. W roku 2017 program realizowało 28 szkół, a edukacją objęto 3597 osób.

Rzetelna wiedza popularyzowana przez realizatorów programu stanowiła podstawę do kształtowania prawidłowych zachowań, które pozwolą zmniejszyć odsetek ludzi otyłych. W minionym roku zwiększyła się liczba uczestników zajęć w programie.

2.1.2.

Przeciwdziałając epidemii otyłości wśród dzieci i młodzieży spowodowanej siedzącym trybem życia i złymi nawykami żywieniowymi, Państwowa Inspekcja Sanitarna po raz XI realizowała program pt. „**Trzymaj Formę!**”. Jest on odpowiedzią na zalecenia strategii WHO w zakresie diety, aktywności fizycznej oraz Białej Księgi pt. „Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z odżywianiem, nadwagą a także otyłością”.

Grupę docelową stanowili uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz rodzice. Głównym celem było kształtowanie prawidłowych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego trybu życia i rolę zbilansowanej diety. Uczniowie pogłębiali wiedzę z zakresu racjonalnego odżywiania, szkodliwości sztucznych dodatków żywieniowych, znajomości wartości odżywczych i kalorycznych, szkodliwości tzw. „jedzenia śmieciowego”, czynników sprzyjających powstawaniu nadwagi i otyłości oraz zainteresowanie aktywnymi formami spędzania wolnego czasu. Treści programowe poza realizacją w systemie lekcyjnym, dobrze wpisały się w szkolne imprezy prozdrowotne (np. dni otwarte, pikniki, festyny rodzinne) z coraz większym udziałem rodziców. W roku 2017 program realizowało 28 szkół, a edukacją objęto 3597 osób. Rzetelna wiedza popularyzowana przez realizatorów programu stanowiła podstawę do kształtowania prawidłowych zachowań, które pozwolą zmniejszyć odsetek ludzi otyłych. W minionym roku zwiększyła się liczba uczestników zajęć w programie.

2.1.3. „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”.

Palenie tytoniu od lat stanowi jedną z głównych przyczyn wysokiej umieralności w dorosłej populacji Polski, a ekspozycja na dym tytoniowy prowadzi do szeregu przewlekłych chorób takich jak: choroby serca i naczyń krwionośnych, nowotwory układu oddechowego oraz nienowotworowe choroby układu oddechowego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

W ramach redukcji zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie realizowano rządowy „**Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu**”. Podejmowane działania PIS w powyższym zakresie miały charakter wielozadaniowy. Obejmowały dwa programy edukacyjne oraz obchody Światowego Dnia bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia.

W Przedszkolnym Programie Profilaktyki Antytytoniowej pt. „**Czyste Powietrze Wokół Nas**” kierowanym do dzieci w wieku 5 - 6 lat, ich rodziców/opiekunów realizowane cele dotyczyły: zwiększenia umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń, a także wzrostu kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program realizowało 20 placówek, edukacją objęto 1365 osób.

Przeprowadzone badania pokazują, że podejmowanie prób palenia i częstość palenia wzrastają z wiekiem, szczególnie pomiędzy 10 a 13 rokiem życia. Z myślą o tej grupie wiekowej stworzony został program profilaktyki antytytoniowej „**Bieg po zdrowie**”, który przede wszystkim ma na celu opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Stanowi również źródło rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, a także pokazuje atrakcyjność życia wolnego od tytoniu. W I edycji programu wzięło udział 7 szkół podstawowych, edukacją objęto 238 osób.

W ramach POZNPT ponadto prowadzono monitoring w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W minionym roku na podległym terenie przeprowadzono przez komórki nadzоровe i Sekcję OZ i PZ w PSSE 1561 kontroli, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Z obserwacji wynika, iż zakaz był respektowany.

2.1.4. „Profilaktyka HIV/AIDS”.

W 2017r. w oparciu o Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV działania podejmowane przez PIS zmierzały do ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez krzewienie wiedzy w oparciu o aktualny jej stan oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikanie ryzykownych zachowań seksualnych. W 7 szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z inicjatywy PSSE przeprowadzono zorganizowane tematyczne zajęcia edukacyjne. Z oferty edukacyjnej skorzystało 1057 osób. W minionym roku ilość uczestników zajęć edukacyjnych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym była satysfakcjonująca.

Ponadto akcję informacyjną w zakresie HIV/AIDS prowadzono podczas ferii zimowych, wakacji, pikników, AIR SHOW, obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS. Rozdawnictwo tematycznych ulotek, broszur połączone było z poradnictwem nt. możliwości wykonywania badań testowych w Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych. Uczestniczono również w realizacji Kampanii Społecznej „Mam czas rozmawiać”. Ponadto treści na temat testowania w kierunku HIV były popularyzowane w podległych placówkach leczenia otwartego i zamkniętego, na stronie internetowej PSSE oraz podczas plenerowych imprez prozdrowotnych.

60

2.1.5. „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

To pierwsze ogólnopolskie przedsięwzięcie, które kompleksowo podchodzi do problematyki uzależnień. Powstało w 2012r. w oparciu o zawiązane partnerstwo między Głównym Inspektorem Sanitarnym we współpracy z Polską Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi oraz Instytutem Medycyny Wsi im. W. Chodźki w Lublinie, a współfinansowane w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy. Projekt zakłada ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

W 2017 roku w programie edukacyjnym „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**”, stanowiącym istotny element projektu uczestniczyło 5 szkół, w tym 316 osób. Popularyzowano go na stronie internetowej PSSE oraz podczas lokalnych imprez prozdrowotnych, organizując stoiska edukacyjne, gdzie osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje nt. konsekwencji zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych oraz świadczeniodawców usług medycznych (diagnozowania i terapii).

2.2. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

2.2.1. „**Zdrowe Piersi Są OK!**”, „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**”.

Polska należy do krajów europejskich o najwyższym poziomie zachorowalności i umieralności kobiet z powodu raka szyjki macicy i raka piersi. Według danych Krajowego Rejestru Nowotworów, każdego roku notuje się około 16 tys. nowych zachorowań na raka piersi i ponad 3 tys. Zachorowań na raka szyjki macicy. Pod względem 5-cio letnich przeżyć chorych na te choroby, zajmujemy ostatnie miejsce w Europie. W odpowiedzi na niepokojące statystyki, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała dwa programy edukacyjne:

„**Zdrowe Piersi Są OK!**” i „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**”.

Ich odbiorcami byli młodzi ludzie w wieku 16 – 18 lat oraz osoby dorosłe. Założenia programowe miały na celu pogłębienie wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym i kształtowanie nawyków samobadania piersi. W 2017r. ofertę do realizacji przyjęło 6 placówek. Ze zorganizowanych zajęć edukacyjnych skorzystało 1686 osób. Szczególnie wartościowe były zajęcia z wykorzystaniem fantomu, pozwalające identyfikować obecność zmian patologicznych oraz ćwiczeń, podczas których młodzież poznała techniki palpacyjnego badania piersi.

Realizacja działań edukacyjnych kierowanych na zwiększenie świadomości, że wczesne wykrycie choroby nowotworowej daje szansę na jej całkowite wyleczenie, pozwala oczekiwać w przyszłości zmniejszenia wskaźników zapadalności na raka. W związku z tym powyższa tematyka na stałe wpisuje się w szkolny program wychowawczo-profilaktyczny.

W minionym roku prowadzono równoległe akcję informacyjną świadczeniodawców badań w celach diagnostycznych podczas udziału pracowników OZ i PZ w lokalnych imprezach plenerowych.

2.3. PROGRAMY LOKALNE

W związku z obniżającą się inicjacją związaną z próbami palenia papierosów kontynuowano na poziomie lokalnym edukację antytytoniową związaną z minimalizowaniem jej negatywnych skutków zdrowotnych. W minionym roku realizowano dwa programy profilaktyczne.

„Nie Pal Przy Mnie, Proszę”

W szkolnych programach edukacyjnych:
„Nie pal przy mnie, proszę”
kierowanym do uczniów klas I – III szkół podstawowych
oraz **„Znajdź właściwe rozwiązanie”**
kierowanym do uczniów klas V – VII szkół podstawowych i II – III gimnazjów, celem

było: zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu. W programach wzięło udział 27 szkół, edukacją objęto 4087 osób. W stosunku do minionego roku znacząco wzrosła liczba uczestników zajęć edukacyjnych.

3. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Aktywność pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia skupiała się na kampaniach społecznych, pracy edukacyjno – informacyjnej podczas Bezpiecznych Ferii, Bezpiecznych Wakacji, udziale w obchodach Świątowych i Ogólnopolskich Dni związanych z tematyką prozdrowotną.

W minionym roku obchodzono:

- Światowy Dzień Walki z Otyłością - 01.03.2017r.
- Światowy Dzień Zdrowia - 07.04.2017r.
- Światowy Dzień bez Tytoniu - 31.05.2017r.
- Dni Walki z Rakiem - 04 - 24.06.2017r.
- Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Nadużywaniu Środków Odurzających i ich Nielegalnemu Handlu - 26.06.2017r.
- Światowy Dzień FAS, czyli Alkoholowego Zespołu Płodowego - 09.09.2017r.
- Miesiąc Profilaktyki Raka Piersi - 01 - 31.10.2017r.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach - 18.11.2017r.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia - 16.11.2017r.
- Światowy Dzień Walki z AIDS - 01.12.2017r.
- Ponadto uczestniczono w:
 - Święcie Polskiej Niezapominajki” - 15.05.2017r.
 - Pikniku w Kozłowie - 12.06.2017r.
 - Gminnych Dożynkach w Kowali - 27.08.2017r.
 - AIR SHOW - 26-27.08.2017r.

W ramach powyższych działań organizowane były punkty edukacyjno - informacyjne, gdzie prowadzono rozdawnictwo materiałów, poradnictwo, pokazy, instruktaże. Bezpośredni kontakt z mieszkańcami był okazją do promowania właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych. Tego typu spotkania są pozytywnie odbierane i są istotnym źródłem informacji związanych ze zdrowiem. Prowadzono również działalność prewencyjną podczas zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Z oferty skorzystało ponad 7000 osób.

W 2017 roku po raz kolejny zorganizowano wystawę „Poznaj Grzyby – Unikniesz Zatrucia”. W siedzibie stacji przez okres 2 tygodni prezentowano plansze nt. zasad bezpiecznego grzybobrania, udostępniano tematyczne ulotki, emitowano filmy edukacyjne, prowadzono zorganizowane zajęcia dydaktyczne dla zainteresowanych grup dzieci i młodzieży z podległych placówek oświatowo – wychowawczych. Osoby odwiedzające wystawę mogły poznać grzyby jadalne, trujące obserwując atrapy wypożyczone z WSSE w Warszawie. Realizacja powyższego przedsięwzięcia była możliwa dzięki wsparciu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, która od lat jest współorganizatorem wystawy cieszącej się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Radomia i okolic. Z oferty skorzystało 2350 osób.

Ukazaniu piękna lasu podczas wystawy służyły fotografie grzybów w ich naturalnym środowisku wykonane przez uczestników konkursu „Leśne Inspiracje”.

Mając na względzie zagrożenia jakie niesie dla życia i zdrowia skala stale rozwijającego się rynku wyrobów o działaniu psychoaktywnym, przez cały rok prowadzono edukację związaną z używaniem NSP tzw. dopalaczy. W 2017r. uczestniczono w dwóch konferencjach „Dlaczego walka z dopalaczami jest tak bardzo trudna” i „Czas na wyobraźnię”, w których wzięło udział 500 osób. Ponadto organizowano prelekcje połączone z projekcją filmów wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Z oferty skorzystało 735 osób. Przez cały rok w siedzibie Stacji eksponowano wystawę tematyczną. Dystrybuowano także materiały edukacyjne w postaci ulotek, broszur do bibliotek, klubów fitness, Wydziału Ruchu Drogowego KWP z/s w Radomiu, stacji benzynowych. Podczas 3 imprez prozdrowotnych prowadzono punkty informacyjno –

edukacyjne nt. zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy oraz ośrodków świadczących pomoc. Stoiska odwiedziło około 6250 osób.

4. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO – SZKOLENIOWA

Tematyka organizowanych porad i szkoleń dotyczyła merytorycznego i metodycznego przygotowania realizatorów programów kierowanych do przedszkoli i szkół. Jednocześnie spotkania były okazją do wymiany doświadczeń osób zaangażowanych w działalność oświatowo - zdrowotną, popularyzowani tzw. „dobrych praktyk”. Natomiast konferencje służyły podnoszeniu poziomu wiedzy w gronie odbiorców w zakresie istotnych zagadnień prozdrowotnych. Zorganizowano łącznie 33 spotkania, w których uczestniczyło 944 osoby. Ponadto przez cały rok prowadzono wielotematyczne poradnictwo związane z proponowaną przez Sekcję OZ i PZ ofertą prozdrowotną. Z tej formy uzyskiwania informacji skorzystało 153 osoby. W minionym roku pracownicy oświaty zdrowotnej z PSSE bezpośrednio uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych organizowanych przez dyrektorów placówek nauczania i wychowania. Ich celem było wzmocnienie edukacji wewnątrzszkolnej.

5. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Sekcja OZ i PZ monitorowała skuteczność i jakość inicjowanych programów zgodnie z obowiązującą procedurą kontroli (PK/PZ/01). Łącznie przeprowadzono 29 wizytacji związanych z monitorowaniem programów profilaktycznych oraz prowadzeniem działań w zakresie ochrony zdrowia przez podmioty oświatowo-wychowawcze i placówki medyczne. Każde przedsięwzięcie oceniano indywidualnie. Wnioski z kontroli pokazują, iż programy zrealizowane były zgodnie z wytycznymi, a przygotowanie merytoryczne jakie zdobyli przedszkolni i szkolni koordynatorzy oraz oprzyrządowanie w programach ułatwiały edukację prozdrowotną, która stanowi ważny element wychowania zdrowotnego. Programowa oferta spotkała się z dobrym przyjęciem w środowisku nauczania i wychowania.

6. WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

W 2017r. współpraca międzyinstytucjonalna stanowiła ważny element naszej działalności. Oscylowała wokół wszystkich inicjowanych przez Sekcję interwencji programowych i nieprogramowych. Jej zasięg wyznaczały możliwości wsparcia finansowego, rzeczowego, merytorycznego przez potencjalnych współorganizatorów.

Strategicznymi partnerami dla kluczowych działań byli: Urząd Miejski; służby mundurowe: Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Miejska Policji; Wyższa Szkoła Handlowa; Środowisko Inicjatywa; lokalne mass – media; Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych; Polskie Towarzystwo Higieniczne z siedzibą w Warszawie; Krajowe Centrum ds. AIDS; Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii; Instytut Onkologii w Warszawie. Równolegle pracownicy Sekcji OZ i PZ aktywnie uczestniczyli w konferencjach, szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne. Udział dotyczył wsparcia merytorycznego poprzez prezentowanie wykładów i tworzenie stoisk edukacyjno-informacyjnych.

7. WNIOSKI

O zasięgu oddziaływań Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia decydowały:

- założenia i wytyczne do poszczególnych programów;
- dobrowolność przystąpienia wyrażona deklaracją na proponowaną ofertę;
- ilości oprzyrządowania programowego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

Miniony rok odznaczał się dobrą współpracą ze strategicznymi partnerami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Analizując wyniki naszej działalności zaobserwowaliśmy, że:

- zainteresowanie ofertą programową w stosunku do minionego roku nie maleje;
- podjęte inicjatywy prozdrowotne były spójne z potrzebami środowiskowymi;
- zaproponowana działalność akcyjna: (Pikniki, Festyny, wystawy, konkursy) spotykały się z pozytywnym odbiorem środowiska lokalnego.

Zainicjowane przez Sekcję OZ i PZ działania prozdrowotne zakończone były szczegółowymi sprawozdaniami. Zmonitorowane efekty uzyskane w edukacji pokazały, że zainteresowanie udziałem w zorganizowanych formach pracy profilaktycznej było zgodne z oczekiwanym. Kreatywność przedszkolnych i szkolnych realizatorów zajęć skoncentrowana na rozbudzaniu odpowiedzialności za własne zdrowie była optymalna. Należy uznać, że proponowane interwencje programowe a także działania akcyjne stanowiły ważny element w pomnażaniu potencjału zdrowotnego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

VII. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

1. ZADANIA SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

- 1) Sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji przy zajmowaniu stanowisk dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego, na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 2) Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy wydawaniu opinii do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 3) Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane – przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

68

2. REALIZACJA ZADAŃ.

2.1. Uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

- Wydano 7 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Uzgodniono 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące fragmentów gminy Przytyk oraz miasta Pionki.
- Uzgodniono 2 projekty częściowej zmiany studium gminy Kowala i gminy Wierzbica. Uzgodnienia dotyczyły niewielkich obszarów gmin.

2.2. Wydawanie opinii dotyczących obowiązku sporządzania raportu oraz określanie jego zakresu dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

- Wydano 43 opinie sanitarne określające zakres raportu. W przypadku inwestycji o znaczącym oddziaływaniu na środowisko i zdrowie ludzi, takich jak np.: zakład cynkowania galwanicznego w Strzałkowie gm. Wolanów, rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wólce Domaniowskiej gm. Przytyk, tartak w Zadobrzcu gm. Pionki, nałożono obowiązek sporządzenia raportu. Dla inwestycji takich jak przebudowa istniejących dróg i ulic, rozbudowa istniejących zakładów o pomieszczenia magazynowe, instalacje fotowoltaiczne, sieci kanalizacji, stawy rybne itp. odstąpiono od obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

2.3. Opiniowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

69

- Wydano 10 opinii sanitarnych opiniujących realizację przedsięwzięcia. Opinie dotyczyły modernizacji cynkowni ogniowej w Owadowie gm. Jastrzębia, stolarni z lakiernią w Bładowie gm. Wierzbica, elektrowni słonecznej w Romanowie gm. Kowala, oczyszczalni ścieków w Pionkach oraz budynków inwentarskich w miejscowościach Kościuszków gm. Pionki, Kłonów gm. Gózd, Gębarzów gm. Skaryszew, Gzowice Kolonia gm. Jedlnia Letnisko, Sieredzice gm. Iłża, Glinice gm. Przytyk. Wydano negatywne opinie dla przedsięwzięć polegających na budowie budynków inwentarskich w miejscowościach Kościuszków gm. Pionki, Kłonów gm. Gózd, Gębarzów gm. Skaryszew, Glinice gm. Przytyk.

2.4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych. Opracowywanie innych opinii dotyczących np. projektów technologicznych, opinii o lokalu itp.

- Wydano łącznie 25 opinii sanitarnych. Uzgodnienia dotyczyły projektów sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody, przedszkoli, lokali gastronomicznych, salonów kosmetycznych i fryzjerskich.

2.5. Udział w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

- Wydano 38 opinii o dopuszczeniu obiektów do użytkowania.
- Zrealizowano inwestycje:
 - pawilon sportowy z trybunami przy stadionie w Pionkach,
 - przedszkole w Wolanowie,
 - szkoła podstawowa w miejscowości Bielicha gm. Zakrzew,
 - przedszkole w Kotarwicach gm. Kowala,
 - żłobek w Pionkach,
 - budynek widowiskowo – kinowy w Iłży,
 - rozbudowa szkoły podstawowej w Kozłowie gm. Jastrzębia,
 - rozbudowa szkoły podstawowej o jadalnię w Jedlni Letnisko,
 - oczyszczalnia ścieków w Iłży,
 - OSP w Zakrzewie oraz w Modrzejowicach gm. Skaryszew,
 - hala produkcyjna „RADMOT” w Woli Gutowskiej gm. Jedlińsk,
 - hala produkcyjna QFG w Pionkach,
 - stacja kontroli pojazdów w Makowcu gm. Skaryszew,
 - targowisko w Jedlni Letnisko,
 - budynek gastronomiczny w Marianowicach gm. Zakrzew,
 - obiekty biurowe, usługowe i handlowe, warsztaty samochodowe.
- W 29 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia oględzin (tzw. „milcząca zgoda”).
Nie zajęcie stanowiska dotyczyło głównie niewielkich, prostych obiektów lub nie będących pod nadzorem PPIS Radom. Odstąpienia dotyczyły np. rozbudowy istniejących obiektów o pomieszczenia magazynowe, zbiorników wodnych, dróg itp.

3. Podsumowanie.

Największy problem na terenie powiatu radomskiego stanowi brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie gminy posiadają „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego posiada jedynie miasto Pionki, Gmina Kowala oraz fragmentarycznie niektóre gminy powiatu radomskiego.

Brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powoduje problemy z lokalizacją inwestycji w zakresie chowu i hodowli zwierząt.

W 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu prowadził postępowania w sprawie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w powyższym zakresie.

Były to obiekty inwentarskie dla chowu świń, krów, drobiu o obsadzie docelowej od ok. 150 do 1700DJP. Inwestycje te wzbudzają ogromny opór społeczny, liczne skargi i interwencje.

W powiecie radomskim systematycznie rośnie liczba inwestycji infrastrukturalnych, takich jak drogi, sieci wodociągowe i sieci kanalizacji sanitarnej. Planowana jest dalsza przebudowa dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Następuje systematyczna poprawa warunków sanitarnohigienicznych zakładów produkcyjnych, usługowych i obiektów handlowych.

Ogółem należy stwierdzić, że w 2017r. stan sanitarny gmin na obszarze objętym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Radomiu uległ znacznej poprawie.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu
26-601 Radom ul. gen. Leopolda Okulickiego 9 D
Tel.(48) 345-15-94, fax.(48)333-20-23
radom@psse.waw.pl www.psse.waw.pl/radom

VIII. Oddział Laboratoryjny

Sekcje laboratoryjne PSSE w Radomiu wykonały badania zlecane w ramach nadzoru nad bezpieczeństwem sanitarnym powiatu. Zakres wykonywanych badań obejmuje:

- badania wody do spożycia, wód mineralnych i wód powierzchniowych z kąpielisk oraz pływalni z terenu nadzorowanego przez PSSE w Radomiu. Badania obejmują zakres badań mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych, zgodnie z aktualnymi rozporządzeniami ministra zdrowia.
 - badania mikrobiologiczne próbek żywności - w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu,
 - badania próbek żywności z zakładów żywienia zbiorowego, pobranych podczas kontroli celowanej, oraz próbek żywności i wymazów sanitarnych w związku z wystąpieniem 3 zatruc pokarmowych.
 - pomiary i badania na stanowiskach w zakładach pracy. Zakres pomiarów i badań dotyczył oceny szkodliwości czynników fizycznych (pył – frakcja wdychalna i respirabilna, mikroklimat umiarkowany i mikroklimat gorący, hałas, drgania) i czynników chemicznych (tlenek węgla, tlenek azotu, ditlenek azotu, żelazo, mangan, chrom, nikiel, WKK, rozpuszczalniki organiczne: aceton, ksylen, toluen, etylobenzen, heksan, octan etylu, octan n-butyłu, alkohol etylowy, propan-2-ol, tetrachloroeten, trichloroeten, benzen, benzyna ekstrakcyjna, alkohol butylowy, fenol, formaldehyd, chlorowodór, wodorotlenek sodu, amoniak, kwas fosforowy, jod).
- Na terenie PSSE Radom badania były wykonane w 19 zakładach pracy i obejmowały 53 oznaczenia chemiczne oraz 244 oznaczenia fizyczne.
- badania czynników chemicznych w powietrzu, w placówkach oświatowych. Wykonano 38 oznaczeń.
 - badania kału na obecność pałeczek Salmonella i Shigella w ramach badania tzw. nosicielstwa oraz z ognisk zatruc pokarmowych.
 - badania środków zastępczych tzw. "dopalaczy". Przebadano 292 próbki.

Ogółem sekcje laboratoryjne PSSE w Radomiu zbadały 3173 próbki w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Radomiu
z up. Witold Barwicki
Zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Radomiu